

Kádár János és Losonczi Pál fogadta a dán miniszterelnöket

Kádár János fogadja Anker Jørgensen dán miniszterelnököt. A találkozó jelen van Lázár György miniszterelnök is

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára szerda délelőtt a Központi Bizottság székházában fogadta Anker Jørgensent, a Dán Királyság miniszterelnökét.

A találkozó jelen volt Lázár György, a Minisztertanács elnöke, Nagy János külügyminiszter-helyettes, Oláh József, a Magyar Népköztársaság kopenhágai nagykövete, valamint Jørgen Gersing, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára, Henning Gottlieb, a miniszterelnök külpolitikai tanácsadója és Henrik Holger Haxthausen, a Dán Királyság budapesti nagykövete.

Losonczi Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke szintén szerda délelőtt a dán miniszterelnököt. Jelen volt Nagy János, Oláh József, valamint Jørgen Gersing, Henrik Gottlieb és Henrik Holger Haxthausen.

A találkozó szívélyes légkörben zajlott le.

Anker Jørgensen délelőtt a Hilton Szállóban magyar és külföldi újságírókkal találkozott. A sajtókonferenciát Várkonyi Péter államtitkár, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának elnöke nyitotta meg.

A dán miniszterelnök a többi között hangsúlyozta: a magyar közéleti vezetőkkel folytatott eszmecsere — amelyek ösztint, szívélyes légkörben zajlottak le — eredményesek voltak. Magyarország és Dánia kapcsolata jó, egyenletesen fejlődik. A cél a következő években, hogy a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok még elevebben váljanak, az együttműködés újabb területeket foglaljon át. A kétoldalú kapcsolatokat szorosabbra fűzésére — mint Anker Jørgensen mondta — a lehetőségek adottak. A gazdasági kapcsolatok — véleménye szerint — mindkét ország részéről az építőipar és a mezőgazdaság területén bővíthetők; e két ágazatban hatékony együttműködés valósítható meg. Használható kiaknázható lehetőségek vannak a műszaki-tudományos területen is.

Anker Jørgensen a nem-

elésért a különböző rendszerű államoknak tehát együttesen kell dolgozniuk — hangsúlyozta Anker Jørgensen, s megjegyzi, hogy Magyarország és Dánia között továbbra is a béke jegyében fejlődnek a kapcsolatok.

A dán kormányfő és kísérete délután a Csepel Vas- és Fémművekre látogatott. Garai Vilmos vezérigazgató ismertette a nagyműltű gyártási tevékenységét, a külföldön is jó hírnevet szerzett munkáskollektíva eredményeit.

A tájékoztató után Anker Jørgensen — a házigazdák társaságában — a szerszámgépgyártó nagyvállalat és célgépjármű-gyártó tekintették meg, ahol nagy érdeklődéssel szemlélte a különleges pontosságú dolgozó gépeket. Az üzemlátogatás során a dán miniszterelnök elismeréssel szövegezte a munkáskollektíva tevékenységéről, és reményét fejezte ki, hogy mint eddig, ezután is jó minőségű csepeli anyagokkal dolgozhatnak hazája vállalatai.

Anker Jørgensen és kísérete este a csepeli munkások körében a kerületi táncgyűjtés műsorát nézte meg. A dán miniszterelnök látogatásáról közlés közleményt adott ki.

A dán Királyság miniszterelnökének magyarországi látogatása hozzájárult a két ország és a két nép gyümölcsöző kapcsolatának fejlesztéséhez. Anker Jørgensen dániai látogatására hívta meg Lázár Györgyöt, aki a meghívást örömmel elfogadta.

Gromiko Párizsban

Szerdán délután háromnapos hivatalos látogatásra Párizsba érkezett Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter. Gromiko Louis de Guiringaud francia külügyminiszter 1977. júniusi moszkvai látogatását viszonozza. A szovjet vendéget Párizs Orly repülőterén Olivier Stirn külügyi államtitkár fogadta.

Gromiko és Guiringaud hivatalos tárgyalási meg szerda délután megkezdődött.

Andrej Gromiko szombaton utazik el Párizsból. (MTI)

Ramalho Eanes portugál köztársasági elnök szerdán egy független politikus, Carlos Alberto Mota Pinto 42 éves jogászt, a Coimbrai Egyetem tanárát bizta meg az új kormány megalakításával. Ő lesz 1974. „szegfűs forradalom” óta az ország tizedik miniszterelnöke, egyben Európa legfiatalabb kormányfője.

Bagdadi párbeszéd

Öszinte légkör jellemezte Bagdadban a kedden kezdődött iraki-szíriai csúcstalálkozó első napját. Nem túlzás azt állítani, hogy a Közel-Kelet egyik legfontosabb eseménye Hafez Asszad szíriai elnök bagdadi látogatása. Szíria és Irak kapcsolatát ugyanis hosszú ideje nem a jószomszédi viszony, hanem heves viták, s éles szembenállás jellemezte.

Sok szakértő szerint a nézeteltérések egyik fő oka az Eufrátesz hasznosításának eltérő tervei felől fakadt. Mások a politikai jellegű kérdéseknek tulajdonítanak nagyobb fontosságot: mindkét országban a vezető erő a Baath-párt, de különböző frakciók gyakran véres rendbontással, merényletekkel és zavargások szításával jutnak kifejezésre belső ellentéteiket. Az sem használta a két ország békés kapcsolatának, hogy az iraki olajvezeték — kényszerűségekből — szíriai területen vezet át.

Bagdad és Damaszkusz vitája nem segítette az arabközi béke ügyét sem: a libanoni polgárháború megítélésében éppúgy, mint a palesztin erők támogatásában Szíria és Irak eltérő álláspontja helyezkedett. Ellenséges érzelmeik, kölcsönös vádaskodásuk végül is határait lezárta, s baljós megfigyelések még egy közvetlen konfliktus lehetőségét sem zárták ki.

Hozzáértők azonban az igazsághoz, hogy a térség válságának egyes alapvető kérdéseiben a szíriai és az iraki vélemény csekély eltérést mutatott: mindkét ország hevesen ellenzte Sadat különös politikáját, az arab és a palesztin ügy elurálásának minősítette Egyiptom lépéseit s azonos módon vélekednek a Camp David-i megállapodásokról is. Igaz, korábban Irak még radikálisabb nézeteket vallott, s nem írta alá a szilárd front első, tripoli tanácskozásának jegyzőkönyvét. Azóta azonban a kairói irányvonalon ellenző arab államok politikájában új és örvendetes tényként a szilárd frontjának damaszkuszi értekezlete után Bagdad arab csúcstalálkozó rendezését javasolta. Szíria kedvező választásokat a megbékélés első kézzelfogható jelének tekintette.

Bár kétségtelen, hogy a közel-keleti térségben a múltban is gyakran keletkeztek ellentétek egyes arab államok között, s a szembenállás nem egyszer torkollott már látványos, de tartósan aligha nevezhető kibéküléshez, ezúttal azonban a jelekből ítélve biztató folyamat tanúi lehetünk. Asszad és Al-Bakr, valamint a két magasrangú küldött párbeszéde Bagdadban kedvezően hathat a szadati különbséget megélező arab front megszilárdulására, arról nem is szólva, hogy a két szomszédos ország történelmében új lapot nyithat. Közvetve és közvetlenül tehát a térség átfogó, tartós és igazságos rendezése szempontjából is nagyfontosságú a bagdadi párbeszéd.

Röviden a nagyvilágból

LAGOS. Udvardi Sándor külkereskedelmi miniszter-helyettese Nigériába érkezett. Látogatásának, egyebek között az a célja, hogy részt vegyen Lagosban a „Készült Magyarországon, Nigériában” elnevezésű önálló magyar kiállítás megnyitására.

MOSZKVA. A Progressz teherhajó leválasztása után szerdán folytatták a kozmikus űgözetet a Szaljut-6 űrállomás utasai. Vlagyimir Kovaljonok és Alekszandr Ivancsenkov jó egészségben és jó hangulatban végezte napi feladatait, amelyek közé tartozik most már a visszatérésre való felkészülés is, az immár ötödik hónapja tartó kozmikus expedícióról.

BUDAPEST. Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára szerdán a KB székházában fogadta a baráti látogatáson hazánkban tartózkodó dr. Günter Mittagot, a Német Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagját, a Központi Bizottság titkárát.

LUDWIGSHAFEN. Szerdán a pártprogram előadásával véget ért a nyugatnémet keresztyendemokraták Ludwighafenben megtartott 26. kongresszusa. A több mint 20 óra után elfogadott dokumentumra támaszkodva szeretné a CDU meggyerni a jövő őszi tartományi és az 1980-as országos választásokat.

WASHINGTON. Az amerikai kormány változatlan meggyőződése, hogy „egy jó SALT-egyezmény” mindkét ország érdekét szolgálja, jelentette ki szerdán a külügyminisztérium szóvivője. A szóvivő szerint most Washingtonban, a kormányon belül folytatják a tárgyalásokat arról, hogy „mi legyen a következő lépés”.

SZÓFIA. A bolgár-mozambiki kapcsolatok erősítésének és fejlesztésének záloga a két ország szilárd hűsége a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionális elvhez — alapítva meg az a közös közlemény, amelyet Todor Zsivkovnak, a BKP KB első titkárának, a Bolgár Allamtanács elnökének mozambiki hivatalos tárgyalásai után hoztak nyilvánosságra.

Tudomány a gyakorlat szolgálatában

(Folytatás az 1. oldalról)

alacsony színvonalú, bizonytalan jövedelmezőségű nagyüzemi mezőgazdasági forrásai váltak. Az itt gazdálkodó 21 termelőszövetkezet és két állami gazdaság és az általuk integrált kisüzem 112 ezer hektár művelt területet mondhat magáénak.

A Berettyó- és a Körösvidék talajainak szélsőséges jellege, alacsony termőképessége nem újkeletű. A nagyüzemi nyeresége hagyományosan elmarad a megyei átlagtól, az itt dolgozó üzemek több mint fele kedvezőtlen termőhelyi adottságú, más részük pedig alacsony eszköz-ellátottságú. Ebből a körzetből kerül ki a veszteséges termelőszövetkezetek nagyobb hányada.

Mi az, amire ebben a térségben a regionális kutatásnak mielőbb választ kell adni? A belvízrendezés módja, annak várható hatása. Az ehhez kapcsolódó meliorációs feladatok szükségessége és a munkanemek köre. Az elsődleges talajjavítás módja, várható megtérülése. Mindezeket

a munkákat követő optimális vetészerkezet és egyes évszaktokban a talajhasználat módja.

Foglalkozott a debreceni löszhív öntözésfejlesztésének agrotechnikai és jövedelmezőségi kérdéseivel. Itt mondtotta el, hogy a hajdúhászi több célú vízgazdálkodási rendszer az V. és a VI. ötvés területekben a megye és Debrecen város legjelentősebb vízügyi beruházása. Megvalósulása 20 ezer hektár területi fömüvi vízellátást tesz lehetővé. Ezen belül 12 ezer hektár öntözésfejlesztés beruházási előkészítése is folyamatban van.

A következőkben kiemelten szövegezte a legelőterületek hasznosításáról, a melléktermékek fokozottabb felhasználásának kérdéseiről. Az állattenyésztés jövedelmezőségét 60-80 százalékban a takarmányozás költségei határozzák meg, vonatkozik ez az abrak- és tömegtakarmány-igényes ágazatokra egyaránt. A megyei számítások azt mutatják, hogy Hajdú-Bihar megyében több kihasználatlan lehetőség van, gondolunk itt első-

sorban a juhra és a szarvasmarhára. Különösen fontos ezt akkor nézni, ha azt is tudjuk, hogy nálunk van az ország legelőterületének 10,5 százaléka, a juhállományának pedig 16,1 százaléka.

A KITE már foglalkozik a tömegtakarmányra alapozott húsmarha-tenyésztés és -hizlalás hazai tartástechnológiájának adaptálásával, mindezt nagy kapacitású telepre tervezi. Mindezeknek megvan a takarmányhasznosítási, az építési és a géptechnológiai állattenyésztési és állategészségügyi vetülete. Olyan összetett, sokrétű feladat, melyben az egyetem oktatóinak és kutatóinak részt kell vállalniuk.

Az előadások, illetve a szóbeli kiegészítések után a szakbizottságok tagjai, a meghívott szakemberek megvitatották a termelésfejlesztés fontosabb kérdéseit, majd a vita összefoglalása, s ebből után Visnyai Józsefnek, a Balkányi Állami Gazdaság igazgatójának kalauzolásával üzemlátogatáson vettek részt a szakbizottság tagjai.

Közlemény

a szocialista országok kommunista és munkáspártjai központi bizottságai titkárainak tanácskozásáról

A szocialista országok kommunista és munkáspártjai központi bizottságainak pártvezetési kérdésekkel foglalkozó titkárai Budapesten 1978. október 23-25-e között tanácskozást tartottak.

Az értekezleten a Bolgár Kommunista Pártot Petr Dzulgerov, a KB titkára; Csehszlovákia Kommunista Pártját Mikulás Bene, a KB titkára; a Kubai Kommunista Pártot Julio Camacho Aguilera, a KB tagja; a Laoszi Forradalmi Néppártot Phoumi Vongvichit, a politikai bizottság tagja; a Lengyel Egyesült Munkáspártot Edward Babuch, a politikai bizottság tagja, a KB titkára; Zdzisław Zandarowski, a KB titkára; a Magyar Szocialista Munkáspártot Nemeth Károly, a Politikai Bizottság tagja, a KB titkára; a Mongol Népi Forradalmi Pártot Szamjilin Zsalamjav, a politikai bizottság tagja, a KB titkára; a Német Szocialista Egységpártot Horst Dohus, a politikai bizottság póttagja, a KB titkára; a Román Kommunista Pártot Constantin Dascalu, a KB politikai végrehajtó bizottságának tagja, a KB titkára; a Szovjetunió Kommunista Pártját Ivan Vasziljevics Kapitonov, a KB titkára; a Vietnami Kommunista Pártot Bui Quang Tao, a KB tagja képviselte.

Az értekezlet munkájában részt vettek a testvérpártok központi bizottságainak osztályvezetői és osztályvezető-helyettesei is, jelen volt Roland Bauer, a Béke és Szocializmus című folyóirat szerkesztő bizottságának tagja.

A résztvevők vélemény- és tapasztalatcserét folytattak országok kommunista és munkáspártjainak és tömegszervezeteinek a szocializmus politikai rendszerében betöltött szerepéről.

Megállapították, hogy a szocializmus politikai rendszere bizonyítottan vitathatatlanul fölényes a kapitalizmus politikai rendszerével szemben. Mind jobban kibontakozik alkotó ereje; a társadalom szocialista, kommunista átalakításának döntő tényezője, biztosítja a szüntelen előrehaladást a társadalmi és gazdasági fejlődés útján.

A tanácskozáson hangsúlyozták, hogy az egyes szocialista országokban — a konkrét történelmi viszonyoktól, a nemzeti sajátosságoktól függően — működhet egy vagy több párt. A társadalom vezető ereje, politikai rendszerének magja azonban minden esetben a marxista-leninista párt. Alapvetően ez biztosítja a szocializmus politikai rendszerének népi, osztályjelleget, szilárdságát és eredményes működését. A

szocializmus, a kommunizmus építése folyamatában növekszik a kommunista és munkáspártok szerepe a társadalom életében.

Az értekezlet résztvevői lezögezték: a testvérpártok legutóbbi kongresszusain elfogadott határozatok megvalósítása, több szocialista államban új alkotmány elfogadása elősegítette ezekben az országokban a szocializmus politikai rendszerének, a népi hatalom további megszilárdulását, a szocialista és kommunista építés feladatainak sikeres megoldását.

A testvérpártok képviselői nagy figyelmet fordítottak a szocialista demokrácia szélesebb körű kibontakozására, elmélyítésére. Hangsúlyozták, hogy pártjai tevékenységében ez a szocializmus politikai rendszere tökéletesítésének egyik fő iránya. A tanácskozás résztvevői tájékoztatták egymást arról, hogyan vonják be a dolgozókat mind szélesebb körű közügyek intézésébe, miként erősítik országai jogrendjét, hogyan járják az állampolgárok tájékoztatását. Tényekkel bizonyították, hogy a szocialista rendszer — a gazdasági és kulturális építőmunka előrehaladásával — az állampolgároknak a legszélesebb körű valódiságokot biztosítja, mind kedvezőbb lehetőségeket teremt a személyiség sokoldalú fejlődésére. A tömegek kezdeményező-szerepének kibontakoztatására.

Az eszmecsere nagy teret szentelték az állami szervek és a társadalmi szervezetek

pártirányítása kérdéseinek. Kiemelték, hogy a dolgozók legnagyobb tömegszervezetei, a szakszervezetek fontos szerepet töltenek be a néphatalom politikai, gazdasági alapjainak megszilárdításában, tagjai nevelésében, törvényes jogaik és érdekeik védelmében. Nagyra értékeltek az ifjúsági szervezetek arra irányuló tevékenységét, hogy bevonják a fiatalokat a szocializmus, a kommunizmus építésébe. Nagy figyelmet fordítottak a szövetkezetek, a népmozgalom és más tömegszervezetek munkájára. A felszólalók részletesen foglalkoztak a testvérpártoknak a nemzeti (népi) front kereteiben végzett munkájával, az azokban tömörülő pártok, szervezetek kölcsönös kapcsolataival.

A tanácskozás résztvevői egyöntetűen hangsúlyozták, hogy a szocializmus politikai rendszerének továbbfejlesztése és az országokban folyó szocialista, kommunista építőmunka feladatainak sikeres megoldása hozzájárul a szocializmus befolyásának erősödéséhez az egész világon. A kommunista és munkáspártok azzal teljesítik nemzeti és nemzetközi kötelességeiket, hogy alkotóan alkalmazzák a marxizmus-leninizmus alapvető tanításait, ugyanakkor figyelembe veszik országai sajátos feladatait.

A budapesti tanácskozás baráti, szívélyes légkörben, az egyenrangúság, az internacionális szolidaritás, az egység és az összeforrtaság szellemében zajlott le. (MTI)

A moszkvai novogyezivci temetőben szerdán örök nyugalomra helyezték Anasztasz Mikojant, az SZKP és a szovjet állam egyik kiemelkedő személyiségét, a forradalmi mozgalom aktív harcosát. Anasztasz Mikojan ravatalának Leonid Breznyev, Alekszej Koszigin, valamint az SZKP és a szovjet állam, a társadalmi és tömegszervezetek sok más vezetője állt díszőrséget

beszéd

adban a kedden kezdő első napját. Nem Kelet egyik legfontosabb elnök bagdadi látogatásán ugyan hosszú ideig nem heves viták, s

resek egyik fő oka az érveiből fakadt. Mára tulajdonítanak nagyban a vezető erő a gyakran véres rendszerek szításával jutott. Az sem használta a hogy az iraki olajvezeték területén vezet át.

em segítette az arab polgárháború megakadályozásában helyezkedett. Ellenségeik végül is határozottan megígérték, hogy a területet megvédik.

ához, hogy a térségben a szír és az iraki mindkét ország politikáját, az arab minisztérium Egyiptom és a Camp David-i tárgyalásokra is Irak meg radikális irányú alá a szilárdan meggyőződésű. Azóta több arab államok pont a szilárdan front.

Bagdad arab csúcskonferenciáján kedvező változások várhatóak, amelyek a térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

eti térségben a múltban egy arab állam egyszerű törkollott a nevezhető kibékülté biztató folya-

Bakr, valamint a két Bagdadban kedvező megközelítő arab szólvá, hogy a két lapot nyithat. Közös átfogó, tartós és is nagyfontosságú a

Tartalmi fejlődés a brigádmozgalomban

A munkaversenyéről tárgyalt a TIGÁZ debreceni üzemegységének pártvezetősége

A Tiszántúli Gázszolgáltató és -szelő Vállalat gazdasági vezetősége a vállalati szakszervezeti tanácsával egyetértésben jelentősen fel-emelte a szocialista brigád-cím és kitüntetési fokozatok elnyerésének követelményszintjét. A szigorítást több brigád nem fogadta örömmel. Elsősorban azok a brigádok, amelyeknél baj volt a mozgalom, három jelszavának betartásával, csak a gazdasági követelmények teljesítésére törekedtek. Néhány brigád a nagyobb követelmények előtt megtorpanva feloszlott. Több brigád fúzióval erősítette sorait. A legtöbb brigád megértette, hogy a munka az alap, de mind nagyobb szerepe van a továbbtanulásnak és a szocialista embernevelés tartalmának.

Mi a helyzet a szocialista munkaversenyben és brigádmozgalomban a felemelt követelményszintek bevezetése után? A gazdasági vezetőség milyen jó gazdája a munkaversenynek? A szakszervezeti bizottság és a KISZ-szervezetek hogyan segítik a versenyzőket? A pártvezetőségek hol kell jobban segíteni?

Ezekre a kérdésekre kért és kapott választ a TIGÁZ debreceni üzemegységének pártvezetősége. A napokban megtartott pártvezetőségi ülésen az üzemegység munkaverseny felelőse beszámolt a munkaverseny és brigádmozgalom üzemegységi tapasztalatairól.

Az üzemegység központjában és a három kirendeltségénél 41 brigádban összesen 442 dolgozó vállalta a tartalmi fejlődést jelentő nagyobb követelmények teljesítését. Feloszlott és egyesült brigádokról is szólt a beszámoló. Megállapította, hogy a brigádok gazdasági vállalásai jobban a tervteljesítést szolgálják, művelődési vállalásaik nélkülözik a korábbi formálisokat, realitások és értékelhetők. A felajánlások teljesítésének rendszeresebb értékelése az időarányos feladatok megvalósítására ösztönöz.

A termelési vállalások teljesítésével nincs baj. A munka mennyisége és minősége szépen fejlődik. A brigádok ki-magasló, jó eredményekkel büszkélkedhetnek. A minőség brigádnévjegyekkel is garantálják. Még gondot jelent a művelődési vállalások teljesítése. Általános hiányszó, hogy a művelődési munkát nem segítik kellően a brigádokat a vállalások teljesítésében, hiányzik a művelődést támogató és szocialista emberformáló tevékenységük.

A szocialista brigádok elsősorban termelő közösségek. A közösen végzett munka mellett azonban a brigádtagokat összekapcsolja az a törekvés is, hogy a munkahelyi nevelésnek, a művelődésnek az üzemi demokratizmusnak szilárd bázisává váljanak. Ilyen irányú követelmények vállalása és teljesítése adja a tartalmi fejlődést, ami tapasztalható az üzemegység-nél. A beszámoló és a vita is megmutatta, hogy a szocialista brigádok tanulásra, művelődésre ösztönző hatása, gondolkodást, magatartást formáló befolyása a fogyasztókosságot ellenére is hatalmas erőt jelent a munkahelyeken. A fejlődésben fontos szerepe van annak, hogy a szakszervezeti bizottság, a műhelybizottságok és KISZ-szervezetek felvilágosító és szervező munkával segítik megértetni, hogy a fejlődő gáziparban is milyen fontos a továbbtanulás, az új technikák és technológiák megismerése és elsajátítása, valamint az általános műveltség fejlesztése. Jó dolog, hogy az üzemegységnél biztosítva vannak ennek a feltételei, szakmai tanfolyamok mellett

szervezett politikai és tömegszervezeti oktatás folyik. A dolog az is, hogy a vállalati szellemi, szakmai, politikai és általános műveltségi ve-tékedőre az üzemegység 32 brigádját nevezett be. Az elő-döntők után három brigád jutott a vállalati döntőbe. A felkészülést a kölcsönös patronálási szerződés alapján a Petőfi Sándor Általános Iskola tanárai is segítették. Örvendetes, hogy a brigádok jobban odafigyelnek a brigádtagok művelődésére és munkahelyi, valamint munkahelyen kívüli magatartására is. Kritikusnak nyesegetik a magatartásban tapasztalt vadhajításokat, formálva a szocialista típusú embert.

Az üzemegység szakszervezeti bizottságának titkára és a KISZ-vezetőségi titkár is részt vett a pártvezetőségi értekezleten. Hozzászólásukkal segítették a reális helyzetfelmérést, a feladatok megmutatását. *Zabolai Viktor*, a pártvezetőség titkára a beszámoló és a vita alapján megállapította, hogy az üzemegységnél tartalmi fejlődés van a brigádmozgalomban. Ma már világos az igény a brigádtagok előtt is, hogy a növekvő feladatok teljesítése szélesebb ismeret, nagyobb szakértelmet, közösségi öntudatot és ennek megfelelő életvitelt, teljesebb embert kíván. Ennek tudatában állított követelményekkel a vállalati gazdasági és politikai vezetősége. Létrejött a vállalati és üzemegységi művelődési bizottság, mely már is jelentős segítséget adott a brigádmozgalomban résztvevőknek. A szocialista de-

moক্রácia is követeli, hogy mind többen tanuljanak és értsék a szakmájukat, meg a politikánkat is. Fontos, hogy mind többen tanulják és értsék is a marxizmus-leninizmus alapelveit, a gazdasági élet összefüggéseit. A munkásosztály vezető szerepének fontos feltétele, hogy bővüljön és mélyüljön a munkások politikai, ideológiai, szakmai műveltsége, általános kultúrája, és ezekre épített magatartása.

A pártvezetőség javasolja a gazdasági vezetőségnek, hogy a művelődés szakmai tanfolyamán a munkaversenyyel és brigádmozgalommal foglalkozási köteleesség tennivalói is szerepeljenek. A pártvezetőség javasolja az alapszervezeteknek, hogy minden brigádban egy párttagnak a brigádban folytatandó politikai felvilágosító, szervező és nevelő munka legyen a pártmegbízottja. A párttagok segítsék annak a személetnek és gyakorlatnak az elterjedését, amelyben a szocialista brigádok tagjai a mércét önnön lehetőségeikhez és tennivalóikhoz szabják és folyamatosan egyre nagyobb igényeket támasztanak önmagukkal és a közö-séggel szemben, melyben a hangsúly az önértékelésre tevődik át. A verseny nem a címekért, hanem az egyre műveltebb munkásokért folyik, akik ily módon tanulnak meg jobban élni a jogokkal, azzal a hatalommal, amelyet szocialista rendszerünk a munkásosztálynak biztosít.

O. A.

HOGYAN ÉLÜNK – HOGYAN ÉLJÜNK

Tervezés és életmód

Az életmód problematikáját és különösen a szocialista életmódot, az életmód szocialista vonásainak kérdéseit az MSZMP 1975. évi XI. kongresszusa állította a társadalmi érdeklődés középpontjába. A kongresszus által elfogadott programnyilatkozat a fejlett szocialista társadalom felépítésének célkitűzései; kijelölve megállapította: „Országunk fejlődésének most következő időszakában növekszik a tudati tényezők szerepe... El kell érni, hogy

a javuló anyagi feltételekkel szocialista módon éljünk. Ezért egész társadalmunk fejlődésének egyik kulcskérdése és nélkülözhetetlen feltétele a tudati viszonyok gyorsabb, erőteljesebb változása, a szocialista erkölcs és életmód általánossá válása.”

A népgazdaság-tervezést illetően az életmód tervezési eszközökkel való befolyásolása elválaszthatatlan a tervezés társadalmi jellegének erősítésétől.

indultunk a tudományos-technikai forradalom kibontakoztatása felé, de a fejlődés adott szakaszában a kézművességtől kezdve az atomreaktor (eljövendő) működtetéséig a munkák szinte minden fajtája megtalálható.

Az, hogy hazánkban tömegesen található még a személység sokoldalú fejlődését gátló munkakörök, munkahelyek, nemcsak azt akadályozza meg, hogy — eszményeinknek megfelelően — a munka eszközből belső céljává váljék, hanem a monoton, lélekölő munka hatása átsugárzik a magánélet, a szabad idő és a közélet szférájára is.

Pár tudatában vagyunk ennek az ellentmondásnak, és a megoldás útját, a tudományos-műszaki haladás meggyorsítását is ismerjük, egyes objektív körülmények mégis lehetetlenné teszik, hogy ezt a konfliktust viszonylag rövid időn belül megszüntessük. Tervezőnk kénytelenek számolni azzal, hogy bizonyos világgazdasági hatások, valamint a fejlődés extenzív forrásainak elapadása átmenetileg bonnyolultá teszi fejlődésünk feltételeit. Ki kell tehát alakítanunk a fennálló ellentmondásnak egy olyan mozgásformát, amely szocialista viszonyainkkal, életünkkel összeegyeztethető.

Ugy véljük, hogy a munka fellegéből adódó negatív életmódváltozásokat jelentős mértékben társadalmi viszonyaink formálásával ellensúlyozhatjuk. Ennek egyik alapvető kérdése a szocialista demokrácia: az egyén részvételi lehetőségeinek fejlesztése a társadalmi élet minden szintjén. Másrészt a tudati viszonyok és az általános kultúráltság fejlesztésével kompenzálhatjuk a negatívumokat.

Tudatosság és spontaneitás kompromisszuma

Ez következik abból, hogy az életmódra a társadalmi-gazdasági viszonyok, a társadalmi termelési folyamatok a maguk összefüggésében hatnak. A ráhatás módja, a kapcsolódások, az áttételek azonban még nem bizonyultak meghatározhatónak. Tény az, hogy a gazdasági folyamatokba való beavatkozással — aminek alapvető eszköze a népgazdasági tervezés —, valamint a termelési-társadalmi viszonyok változtatásával a néptömegek kulturális szintjének emelésével, s mindezeknek alárendelten a nevelés eszközeivel is, ténylegesen képesek vagyunk az életmód alakítására. Mindez azonban egy adott történelmi helyzetben történik, amikor a múlt néha ellenőrizhetetlenül átnyúl a jelenbe, amikor a világgazdasági folyamatokba való beavatkozásunk óhatatlanul idegen értékeket, életstílusmintákat közvetít; amikor a fejlett szocialista társadalom viszonyainak kiépítése a gazdasági-civilizációs elmaradottságunk felszámolásával, évszázados hátrányok behozásával jár együtt. Ebből részben az következik, hogy ma és a belátható jövőben nem tudjuk megfelelően előre kiszámítani azt, hogy milyen mértékben, vagy milyen irányban fogják beavatkozásaink, in-

Ami saját ellentmondás

A szocialista életmód felé való törekvésünk során a legtöbb ellentmondás éppen a technikai szintre visszavezethető adott munkajelleg és a szocialista értékek között van. Kétségtelen ugyan, hogy a termeléseszközök tulajdonának társadalmi jellege lehetővé teszi a munkához való újszerű viszony számos vonásának kialakulását, de az a kemény tény, hogy technikai szintünket — többek között — az jellemzi, hogy Magyarországon anyagmozgással mintegy 1 millió ember (az ország teljes lakosságának 10 százaléka) foglalkozik súlyosan kihat az emberek mindennapi életére és tudatára. Magyarországon el-

Kettős életmód-forradalom

Az életmód forradalmi átalakítása, amely egyénnel és társadalommal szemben egyaránt nem kevés erőfeszítést igénylő követelményeket támaszt, nem máról holnapra „letudható” feladat, hiszen a dolgozók nagy tömegei előtt ma nemcsak a szocialista életmód kialakítása áll, hanem a hagyományos életmód és -formát felforgató egyfajta civilizációs váltás is. Az agrárcivilizáció alapuló tevékenységek rendszeréből lépnek át a milliós ipari-urbanus civilizációba, ami önmagában is nem kevés egyéni és társadalmi konfliktussal jár. S nekünk a szocialista életmód kialakítását ezzel az átmenettel párhuzamosan kell megkezdenünk.

A szocialista életmód alakítása sajátos politikai feladat, de olyan, amelynek megoldásában napjainkban a döntő szerep a gazdaságpolitikáé. Ez az összefüggés egyre inkább tudatosul a népgazdasági tervek kidolgozásának folyamatában. Abban az irányban kell tovább haladnunk, hogy a gazdaságot tervező szakemberek a tervezés

minden szférájában, tehát a termelési folyamatok tervezésében is, és különös súlyjal a hosszú távú tervezésben, a célok és eszközök kijelölésében a szocialista életmód erősítésének követelményét is döntő kritériumként alkalmazazzák.

Ahhoz, hogy a szocialista társadalom dolgozó osztályainak lehetővé tegyük a magasabb rendű, az általános emberi kultúra és a szocialista etika elvének megfelelő életet, ahhoz először az anyagi civilizáció vívmányait kell általánossá tennünk. Ehhez pedig — és ez a meghatározó — hatékony és gyors gazdasági fejlődés szükséges, amire viszont a szocialista termelési viszonyok alapján átfarmoló, az életmódjának szocialista vonásait erősítő ember pozitívan hat visz-sza. Amikor tehát az igazán hatékony gazdaság szervezésén és felépítésén dolgozunk, az életmód szocialista átalakításának alapjait rakjuk le, és a már kialakult szocialista életmódvonásokat erősítjük.

G. Márkus György

NÉGYES ÉVES KÉPZÉS UTÁN. A csepeli Kossuth Lajos Szakközépiskolában két évvel ezelőtt indították be a repülőgép-szerelő és a repülőgép-műszerész szakmák oktatását. Az idén már összesen háromszázhatvanonnan — köztük százhat első — tanulják a szakmákat. A négy éves képzés után a fiatalokat a MALÉV és a MEM Repülőgépes Szolgálat alkalmazza

G. L.

Hajdú-Bihar a számok tükrében

Megjelent a megye 1977. évi statisztikai évkönyve

A Központi Statisztikai Hivatal megyei statisztikai évkönyveinek sorában a Statisztikai Kiadó Vállalat megjelentette a Hajdú-Bihar megyéről szóló adatgyűjteményt is. A hatalmas adattömeg ismertetése egy újságírók keretében lehetetlen, erre nem is vállalkozhatunk, hiszen azért van az évkönyv, hogy abban mindenki megtalálja az őt érdeklő számokat. Ezúttal csak a könyv első részében található Összefoglaló adatok című fejezetből idézzük azokat a számokat, amelyek leginkább jellemzők Hajdú-Bihar megye 1977. évi állapotára.

A megye lakossága 1977 végén 548 071 fő, ez az ország lakosságának 5,1 százaléka. A megye népességére jellemző továbbá, hogy a lakosság körülbelül fele-fele arányban oszlik meg a községek és a városok között. Debrecen lakossága 1977 végén 195 997 fő, míg a három hajdúvárosban élők száma: Hajdúböszörményben 30 867, Hajdúnánáson 17 908 és Hajdúszoboszlón 23 524 fő. Hajdú-Biharban tavaly 5308 házasság kötöttet, s ugyanebben az évben 1289 felbomlott. Egyetlen meggyezés az utóbbihoz: a házasságok száma kisebb mind az 1975-ös, mind az 1976-os adatnál, míg a válások száma meghaladja az előző két évi értéket.

A megye gyarapodását jól mutatja az egy év alatt teljesített beruházások összege. Tavaly ez kilenc és fél milliárd forint volt, több mint kétegy milliárddal meghaladva az előző évi, három és fél milliárddal meghaladva az 1975. évi beruházások összegét. Bár a beruházások nemcsak ipari célokat szolgálnak, mégis e fogalomhoz szívesen kapcsoljuk a termelés fogalmát. 1977-ben a megye szocialista iparának termelése 8 százalékkal haladta meg az előző évi, ez a növekedés alatta maradt az 1974. és 1976. éveknek, közel azonos az 1975-ösével. A megye iparának foglalkoztatottak száma — 61 396 fő — két és fél százalékkal több az előző évinél. A foglalkoztatásról szólva megemlítnék még, hogy az anyagi ágakban — ipar, építőipar, mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, szállítás és hírközlés, kereskedelem, vízgazdálkodás — összesen 176 212 fő dolgozott 1977 végén.

Az országban elfoglalt helyünket illusztrálva el kell mondani, hogy az iparban foglalkoztatottak száma 3,6 százaléka az ország iparban foglalkoztatottak számának, míg ugyanez az adat az építőiparban 4,5 százaléka, a mezőgazdaságban pedig 5,8 százaléka. Ha arra gondolunk, hogy Hajdú-Bihar lakossága az ország lakosságának 5,1 százaléka, a fenti adatok értékeltek, hogy meglehetősen nagy a megye rész.

Néhány adat a mezőgazdaságról. Már említettük a foglalkoztatottak arányát az ország összes mezőgazdasági dolgozójához képest, ugyanez az arány a mezőgazdasági területre nézve 7,5 százaléka. Érdekes a főbb mezőgazdasági növények termeléséből való részesedés. Különösen kiemelkedő a megye cukorrépa-termelése — 14,6 százaléka az ország termelésének.

A mezőgazdasággal kapcsolatban az arányokon túl mondjuk el, hogy a megye területére 535 ezer hektár, aminek 1977-ben 64,7 százaléka volt szántóterület. A tavalyi év kedvező időjárásának köszönhető termésátlagok: búzából 43,5; kukoricából 52,1; cukorrépából 432,1 mázsa hektáronként.

Hajdú-Bihar megyében 1977 végén 185 ezer lakás volt. Ez 25 ezerrel nagyobb mint az 1970-es adat. A növekedés lényegesen kevesebb, mint amennyi az évenként 1970 óta épült új lakások összessége. Ennek oka egyrészt az, hogy sok régi, előregedett lakást bontanak, elhagyják lakói, másrészt az, hogy a nagy lakótelepek területén rengeteg lakást kell szanálni. Míg 1977-ben 3000-rel nőtt a megyében található lakások száma, addig az év során 4768 lakás épült.

Hajdú-Biharban a tavalyi adatok szerint 241 körzeti orvos dolgozott, egy körzeti orvosra 2274 lakos jutott. A 10 ezer lakosra jutó orvosok száma 26. Egyre újabb és újabb óvodák épülnek — tavaly 1202-vel több gyermek kaphatott óvodai ellátást, mint az azt megelőző évben. Mégis, ezzel együtt száz óvodáskorú gyermek közül csak 66-nak jut hely a megye valamelyik óvodájában.

A megye fejlődésének egyik mutatója az idegenforgalom: kíváncsiak-e hazánk más tájain, esetleg külföldön élő emberek Hajdú-Bihar életére, az itt folyó munkára, régebbi és újabb nevezetességeire. 1977-ben a megye különböző szálláshelyein mintegy 300 ezer vendég fordult meg, ebből 126 ezer külföldi volt. Mindkét adat — 30, illetve 20 ezerrel — meghaladja az 1976. évi.

Hajdú-Bihar megye 1977. évi Statisztikai Évkönyvének adatait hosszan lehetne még sorolni, hiszen szinte valamennyi táblázatról, összehasonlításról újabb és újabb gondolatok jutnak eszünkbe. A fentebb ismertetett, a megyére vonatkozó adatok némi tájékoztatáson túl a figyelem felkeltésére szolgálnak: ki-ki érdeklődésének megfelelően megtalálja a Központi Statisztikai Hivatal kiadványában az őt érdeklő, a munkájához szükséges, esetleg csak a tájékozódását szolgáló számsorokat.

A városiasodás és civilizációs ártalmak

Az urbanizáció nem tárgyasult, azaz az itt élő emberek életmódjában megmutatózó eredményei nehezebben fölfedezhetők, mert a városivá válás hosszabb, s bonyolultabb folyamat a városossá válásnál. A statisztikákból persze megtudhatunk egyet s más. Például az átértékelődés mértékét (Berettyóújfalun keresőnek már több mint fele az iparból él) vagy az iparosodás hatását a jövedelmekre, az életszínvonalra és általánosan a tevékenységformákra. A legtöbb adatlalakkal azonban maguk a helybeliek szolgálhatnak sorsuk változása érdekében tudósít a civilizáció következményeiről. Az elismerésre készítő és a figyelmeztető következményekről egyaránt.

Ezek fölmutatására nyilvánvalóan alaposabb „nyomozás” szükséges, olyan, mint a berettyóújfalui kórház néhány orvosának vizsgálata. Ezek az orvosok rendszeresen tartanak felvilágosító előadásokat az iskolákban a családi életre, az egészséges életmódra nevelés tárgykörében. A gyerekek néhány fura, eddig nem tapasztalt megnyilvánulásra készítették őket felmérésre, melynek tanulságait adunk itt közre néhányat.

Dr. Nemes Béla gyermekorvos főorvos és kollégái 250 felsőtagozatos általános iskolát kérdeztek meg többek között a szabad idejük eltöltéséről. Megdöbbentő adat: a gyerekek harmadának egyáltalán nincs szabad ideje! A megkérdezettek 17 százaléka heti egy, 20-20 százaléka heti két, illetve három, 32 százaléka négy, 11 százaléka pedig heti öt (!) alkalommal délutánonként szakkörbe, zeneiskolába, nyelvtáborra jár.

Az orvosok szerint a szülők túlzott követelményeket támasztanak a gyerekekkel szemben, elvárják, hogy az iskolában és az iskolán kívül is maximálisan helytálljanak. Ha pedig becsúszik valami hiba, egy-egy gyengébb eredmény — jön a reaktorizáció. A gyerekek több mint fele válaszolt igennel arra a kérdésre: büntetik-e a szülei. Eltiltásokkal, bezárással, veréssel torolják meg a vétkeket, a nem teljesítést. Paskándi Géza frapárs elnevezése juthat az eszünkbe: a teljesítmény

Berettyóújfalun hivatalosan január elsejétől város, valójában az urbanizáció régóta (és még hosszú évekig) tart a településen. Különösen az utóbbi években szembetűnő a járási székhely fejlődése, a városiasodás megannyi új tárgyi jelét fölfedezhetjük Újfalun utcáit járva. A városi cím elérhető közelsége gyorsabb ritmusra sarkallta a településfejlesztést munkálkodókat, s ennek meg is van a fogantatója.

ember, mint korunk ideálja. A civilizációjára büszke Amerika embereszménye a városiasodó Berettyóújfaluban?

A válaszoló iskolások nyolcvan százaléka nem szeret a szabadban lenni. Ezek a születésükkor még (talán nem sértődnek meg az újfalui lokalpatrióták a jelzőért) „falusiak” mondható gyerekek már nem játszanak odakünn! Sokan olvasnak viszont rendszeresen krimi, tévét pedig valamennyien néznek. 39 százalékuk napi egy, 29 százalékuk napi két, minden harmadik gyerek pedig napi három órát, vagy ennél is több időt tölt a képernyő előtt! Természetesen az esti főműsort is nézik. Emiatt aztán másnap, az első tanítási órán éppen olyan inaktívok, mint az utolsón.

Miért szédülök, miért fáj a fejem? Ehhez hasonló kérdések indították vizsgálódásra az orvosokat. A gyerekek fáradékonyaságról, ideges panaszokról, alvászavarokról beszélnek. Nem csoda. Az egészségtelen életmód, az erős igénybevétel, a kudarcoktól és a büntetéstől való félelem, a szorongás ideges tünetekhez vezet, 10-14 éves korban is.

A magas követelmények egyenes következménye az irreális pályaválasztás. A szülők a gyerekeket képességeiket meghaladó pályákra ösztönzik; eltévedt évek, csalódások, vagy a helytéltevesztett ember kedvetlensége lehet tehát az „eredmény”. Hozzájárul ehhez, hogy a gyerekek a szülei munkáját sem ismerik — mert azok nem beszélgetnek velük. Minden harmadik megkérdezett leírja, hogy a szüleivel semmilyen közös programja nincs! Mi-

kor is lenne az iskola, napközi, szakkör, tévé, illetve a munka, továbbképzés, mel-lékállás, tévé jegyben való napokon? A törődés jöszerevel kimerül a számonkérésben, a gyerekek többsége érzelmileg elhanyagolt, magányos kisember.

Sötét a kép, elismerem. Azonban a felmérés munkás és szellemi dolgozó szülők, jó szociális körülmények között élő gyermekeiről néztek. Többségében négytagú családból származókról. Ha van ilyen egyáltalán, úgy átlagos berettyóújfalui gyerekek körében. Tanulságai tehát feltétlenül figyelemre méltóak.

A berettyóújfalui kórházban az egyik hétköznapon

(szeptember 28-án) statisztikát készítettek a rendelőtézet ellátást, vizsgálatot kérők között. Azon a napon 1440-en jöttek el a rendelésre, közülük 144-en az idegosztályra. (Minden tizedik beteg tehát.) Dr. Benke Mária ideggyógyász tapasztalatai hasonlóak. Az utóbbi időben igen megsaporodtak a kórházban a szorongó, a neurotikus betegek. Spanoltak az emberek, rendkívül nehezen tolerálnak (tűnnek, viselnek el dolgokat). Nem találják a helyüket ebben a gyorsan változó bihari világban, urbanizálódó, egyre civilizáltabb környezetükben.

Féltem az ideges, fejfájós, meghajszolt újfalui kiskamaszokat. S persze nemcsak az újfaluitak. Félték mindenkit (magamat is) a civilizációs ártalmaktól, a teljesítmény-rögeszmétől. A berettyóújfalui gyerekek válszáma még csak a tünetekről tudósítanak. A járási székhely és a többi városiasodó település lakóinak jövője e tünetek jövőjétől is függ. Főlerősödni vagy megszűnni? Gondolkodtató a kérdés. Még nyílt.

Tóth Dénes

Politikai könyvnapok november 3-tól

Immár 17. alkalommal rendezi meg a Kossuth Könyvkiadó a pártszervezetekkel közösen a politikai könyvnapokat. Kulturális életünk e jelentős eseményének ünnepélyes megnyitójára november 3-án a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban kerül sor, ahol mintegy ezer kötetes könyvkiállítás is nyílik az elmúlt években készült politikai művekből — jelentéktelenek be tegnap délelőtt a Kossuth Könyvkiadóban.

A politikai könyvek ideje se regszemléjére 26 mű több mint egymillió példányban jelenik meg a napokban. A gazdag kínálat középpontjában az ösztönzés forradalommal, a KMP megalakulásával és a Tanácsköztársasággal foglalkozó irodalom áll. Az 1918-19-es forradalmak, valamint a párt megalakulásának 60. évfordulójára lát napvilágot Siklós András: Magyarország 1918-1919 című kötet, amely korabeli ké-

pek, eredeti dokumentumok alapján ad áttekintést a forradalmakról, illetve előzményeiről. A népszerű Mit kell tudni? sorozatban adják közre Botos Jánosnak az 1918-1919-es magyarországi forradalmakkal foglalkozó művét.

„A szocializmusért, a békeért” címmel kerül a könyvesboltokba Kádár Jánosnak az elmúlt hat esztendőben elhangzott beszédeit, cikkeit, interjúit összegyűjtő könyve. (MTI)

A HÉT FILMJEI • A HÉT FILMJEI

Ezen a héten két pszichológiai érdekes emberi kapcsolatokról készült filmet is bemutatnak a debreceni film-színházak. Az egyiket Mészáros Márta rendezte, címe *Olyan, mint otthon*, s a főszereplők között találjuk az *Árvácskában* megismert Czinkóczy Zsuzsát, a világhírű Anna Karinát, ezenkívül Jan Nowickit, Pécsi Iládkót és Benze Ferencet. A film egy fiatal egyetemi oktatóról szól, aki valamivel tovább marad New Yorkban, mint ahogy az ösztöndíjat tartott, és amikor hazatért, már csak emberi kapcsolatainak széthullott darabjait találta. A „valakihez tartozni vágyás” igénye először egy kiskutya társaságába sodorja, majd a kutya gazdáját, Zsuzsát fogadja örökbe, vele akar élni. Zsuzsi 9-10 éves forma kislány, különös magánya ezzel a meglelt férfivel érdekes, továbbgondolásra készítő filmben követhető nyom.

Az *Apolló* moziban délután október 26-tól 29-ig, délelőtt október 30-tól november 1-ig vetítik. A *Horváth Árpád* október 26-27-én, a *Meteor* október 28-tól 30-ig mutatja be. Látható még a film az *Agrártudományi Egyetemen* október 30-án és a *Klinika* moziban október 31-én.

Idegen levelek a címe az új szovjet filmnek, amelyet Ilja Averbah rendezett, a főszereplők közt van a nálunk is közzismert Irina Kupcsenko. A film történetének középpontjában egy otthonról elmenekült érzékeny, nehezen kezelhető vad gyerek áll, akit nagyon magányos tanárnője vesz magához, s megpróbálja vele az erkölcsi normákat megismertetni. Zina, a kislány sohasem kapott szeretetet, így kezdetben gyanakvással fogadja a tanárnő jócégát.

Az érzelmileg megragadó, gondolatilag számos továbbgondolásra készítő prob-

lémát felidéző film bemutatja a *Meteorban* lesz október 27-én, 28-tól 29-ig az *Apolló* délelőtti műsorán szerepel, délután fél 4-től október 30-tól november 1-ig szintén az *Apollóban* látható.

Az 1940-42-es évek hiteles atmoszféráját idézi *Alfréd Vohrer* filmje, a *Halálodra magadra maradsz*. A film alapja Hans Fallada azonos című regénye, amely egy berlini házaspárról szól, akik fiuk halála nyomán ébrednek rá, hogy hol a helyük, mit kell cselekedniük. Viszonylag lenyúlással, Hitler ellenes röpcédulákat szórnak szét a náci Berlinben. Ezért halálra ítélik őket.

Az *Apolló* mozi október 26-tól 27-ig délelőtt vetíti a filmet, 26-án a *Klinikán* és a *Horváth Árpádban* 29-én látható. A *Meteor* október 31-től november 1-ig tűzte műsorára.

OLYAN, MINT OTTHON

HALÁLODRA MAGAD MARRADSZ

Maga sem tudta, hogy történt, de egészen váratlanul fűtyörészni kezdett. Valami buta kis régi sláger-t vasárnapi cipőpuccolás közben Ijedten nézett körül, de már nem szivhatta vissza. Meghallották.

— Nem én voltam — mondta szigorúan és anélkül, hogy bárkire is nézett volna, bement a fürdőszobába. Elgondolkozva csavarta a zseletet a borotvába, aztán fogta a pamacsot és sokáig szappanozta az arcát. Néha az ajtó felé nézett, hogy talán valaki utánanyit és meghazudtolja, vagy azt kérdezi: akkor ki volt?

De nem nyitott utána senki. Hiszen amióta ismerék, sohasem hallották vidáman fűtyörészni és valóban elképzelhetetlen is, hogy ez most megtörténhetett. Es ilyen egyszerű, ilyen váratlanul! Egy komoly férj, egy példás családapa, egy kötelességtudó tisztviselő, egy kombinált bérlettel és életbiztosítási kötvénnyel rendelkező állampolgár, aki mindig pontosan tudja mit cselekszik, miért pont most

ne tudná?! És ha ő azt mondta, nem ő volt, akkor az biztosan úgy is van! Talán a szomszéd, vagy a ház-mester, esetleg egy magától megjelölt köztisztviselő alkalmazott, vagy valamelyik úrhajós, akit éppen most löttek fel az úrbe! De az is lehet, hogy hallucináltak és nem fűtyült senki.

Kapás János szabályos mozdulatokkal szappanozta az arcát. Le, föl, le, víz. Le, föl, le, víz. Ugyanolyan tempóban és kémozdulatokkal, ahogy előző reggel, vagy tíz esztendőre. Csak most valamivel lassabban és nagyobb távolságokra a megszokottól. És állandóan az volt az érzése, hogy nem a keze viszi a pamacsot, hanem a pamacs a kezét! Talán ezért történhetett meg, hogy amikor befejezte, szappanos volt az egész arca, fel egészen a kopasz fejéig. Egy nagy kerek folt az egész. A felismerhetetlenségig, az unalomig, a po-fátlanságig fehér és kerek. Mint egy szétlapult hógolyó, amit egy házfalhoz odateptak és most ottragad az olvadásig.

Es ezen a tényékrepen valóban nem volt száz, ahonnan egy önfeléd, kamasszos fűty kirakoncátlan-kodhatott volna!

Kapás János a fényesre kefélt fekete cipőt nézte, négyzetcentiméterenként gyalogolt rajta végig a tekintetével, majd szép lassan odahelyezte a párja mellé. Ezek hallgatni fog-

nak — gondolta és szinte el-lágyult, ahogy a két néma tanúra vetett meg egy utolsó pillantást mielőtt fel-emelkedett a guggolásból.

— Nem én voltam — mondta szigorúan és anélkül, hogy bárkire is nézett volna, bement a fürdőszobába. Elgondolkozva csavarta a zseletet a borotvába, aztán fogta a pamacsot és sokáig szappanozta az arcát. Néha az ajtó felé nézett, hogy talán valaki utánanyit és meghazudtolja, vagy azt kérdezi: akkor ki volt?

De nem nyitott utána senki. Hiszen amióta ismerék, sohasem hallották vidáman fűtyörészni és valóban elképzelhetetlen is, hogy ez most megtörténhetett. Es ilyen egyszerű, ilyen váratlanul! Egy komoly férj, egy példás családapa, egy kötelességtudó tisztviselő, egy kombinált bérlettel és életbiztosítási kötvénnyel rendelkező állampolgár, aki mindig pontosan tudja mit cselekszik, miért pont most

ne tudná?! És ha ő azt mondta, nem ő volt, akkor az biztosan úgy is van! Talán a szomszéd, vagy a ház-mester, esetleg egy magától megjelölt köztisztviselő alkalmazott, vagy valamelyik úrhajós, akit éppen most löttek fel az úrbe! De az is lehet, hogy hallucináltak és nem fűtyült senki.

Kapás János szabályos mozdulatokkal szappanozta az arcát. Le, föl, le, víz. Le, föl, le, víz. Ugyanolyan tempóban és kémozdulatokkal, ahogy előző reggel, vagy tíz esztendőre. Csak most valamivel lassabban és nagyobb távolságokra a megszokottól. És állandóan az volt az érzése, hogy nem a keze viszi a pamacsot, hanem a pamacs a kezét! Talán ezért történhetett meg, hogy amikor befejezte, szappanos volt az egész arca, fel egészen a kopasz fejéig. Egy nagy kerek folt az egész. A felismerhetetlenségig, az unalomig, a po-fátlanságig fehér és kerek. Mint egy szétlapult hógolyó, amit egy házfalhoz odateptak és most ottragad az olvadásig.

Es ezen a tényékrepen valóban nem volt száz, ahonnan egy önfeléd, kamasszos fűty kirakoncátlan-kodhatott volna!

Kapás János a fényesre kefélt fekete cipőt nézte, négyzetcentiméterenként gyalogolt rajta végig a tekintetével, majd szép lassan odahelyezte a párja mellé. Ezek hallgatni fog-

nak — gondolta és szinte el-lágyult, ahogy a két néma tanúra vetett meg egy utolsó pillantást mielőtt fel-emelkedett a guggolásból.

— Nem én voltam — mondta szigorúan és anélkül, hogy bárkire is nézett volna, bement a fürdőszobába. Elgondolkozva csavarta a zseletet a borotvába, aztán fogta a pamacsot és sokáig szappanozta az arcát. Néha az ajtó felé nézett, hogy talán valaki utánanyit és meghazudtolja, vagy azt kérdezi: akkor ki volt?

Jegyzet

Veszély az utakon

Sárguló lombok, ködös éjszakák és reggelek, nedves utak jelzik: itt az ősz. Ha süti is a nap egy-egy órácskát, mind ritkábban teszi, helyette gyakrabban és napról napra gyakrabban lesz a felhő, a szemerkélő eső, az aszfaltra csapódó pára. Romlanak az út- és a látási viszonyok, egyre nehezebb, egyre veszélyesebb lesz a közlekedés: lecsökken a látótávolság, megnő és kacskaringós a fékút, erősebb és hangosabb az ütközés.

Veszélyes nagyüzem hazánkban is a közlekedés. Anál is inkább, mivel nálunk a mostoha út- és látási viszonyok, az objektív veszélylehetőségek emberi gondatlansággal párosulnak. Ezt bizonyítandó: a megyei rendőr-főkapitányság szakemberei nemrégiben ismét átfogó közúti ellenőrzést tartottak, s a megállapított szabálysértések mindegyike emberi mulasztást igazolt. Nézzük csak: egyetlen reggel közel húsz szonda színeződött el. Tizenhat személyt kellett előállítani. Több mint száz gépjárművezető fizetett helyszíni bírságot gyorshajítás, szabálytalan előzés, s az elsőbbség megadásának elmulasztása miatt. Huszonöt személy ellen szabálysértési feljelentést kellett fogalmazni.

Ittas vezetés, gyorshajítás, szabálytalan előzés, az elsőbbségi jog meg nem adása... Mind-mind olyan ok, melynek születésénél mulasztás, hanyagság, gondatlanság, nemfőrdőmség bábáskodik. Képzelnék csak el: mennyi veszélyt, mily súlyos tragédiát visz a közlekedésbe, aki ittasan, jogosítvány nélkül, a közlekedési rend legalapvetőbb szabályaira fittyet hánnyva hajt a ködben, a csúszós úton. Elég egy rossz mozdulat, egy tizedmásodpercnyi figyelemkihagyás és máris kész a tragédia, melynek mérlegét aligha lehet megvonni. Ugyanis az áldozat legtöbb esetben az anyagiakkal nem mérhető élet.

Sokan természetesnek, törvényszerűnek veszik a bal-eseti számok növekedését, mondván: több gépjármű = több baleset. Az egyenlet hamisságát nem egyszer bizonyítottuk már. Bizonyítják — sajnos — a tragikus példák is, hogy a közúti szerencsétlenségek száma soha nem a forgalomban résztvevő járművek számának függvénye. Ott több a baleset, ahol több a szabálysértés, ahol lazább a közlekedési fegyelem, ahol hiányzik a közúti morál.

Ki falyogosan, ki gépjárművel, ki kerékpáron, ki pedig lovasgattal, de minden ember közlekedik. Eppen ezért a közlekedés biztonsága, a közlekedés milyensége hazánkban is társadalmi ügy. Ha veszélyes (márpedig az) a közlekedés, a társadalom a veszélyeztetett. Ha biztonságos a forgalom, az emberek százezreinek élete, testi épsége van biztonságban. Ez a biztonság pedig rajtunk, közlekedőkön, egyzóval emberekön múlik. Legyen is gondunk arra, hogy ittas, engedély nélküli vezetéssel, gyorshajítással, szabálytalan előzéssel, egyszerűsmind a közlekedés rendjének durva megsértésével ne növeljük a közlekedés veszélyeit, különösen akkor, amikor a mostoha időjárás éppen elég veszélyt rejt a közlekedők számára.

R. D.

Kulturális jegyzet

Két túlzás

Túlzás lenne azt állítani, hogy mindenki túlzásnak tekint egy-egy megállítást, ami „kulturális címszó alatt szeméremkerül. Előfordulhat olyan — talán túlzányközlés is, amiről szólunk: gyanús, gyanús.

Azt olvashatjuk az „Irodalom” egyik számban a 8. oldalán: „A Kossuth Gáll István regénye, egyik legnagyobb írása, melynek címe: „A NESGAZDA”. Sorozatváltó reklámszöveg néztek nevét, a berettyóújfalui Andrást díjazta András filmje 1978 legnagyob filmjéről lesz!” A rendező filmjét szétet sokan tisztelik te e hazában” és „hatkon túl”. Gáll István több filmre termett írt. Mindkettő tény, hogy így érzi ezt a „jas olvasó” és ezt ve „kedves néző”, ez má lehet egyértelmű. Sok job sorsra ér magyar film történelmének süllyesztőben, amit a hasonló optimista hírsel ajánlottak. Nem előrelátóbb, ha finom reklámozniánk?

Mert mit lát az esztatisztikákból a mindpi néző? A látogatásmet egy megfilmes Jókai-regényről szól legmagasabba.

Minden korszálytíki aktivitásból kevelni. Elkezdjük ezt roódobban, folytatjuk dobos és az úttörő tálynál. Az arra érdemöl ezután KISZ-tagóket — mint az utóbbgyakorlata mutatta beat- és a rockzene ségével lehet leginkább tivizálni.

Az idén ismét volt „Rock és szolidaritás” rendezvény. Erre feljtanak a „klasszikus” dők: Bob Dylan, a Beók némeiyek, a B. Desh-film sikere, D. Jóska és sokan mások vesek és névtelenek.

A táborozás egyikója a „beugró” volt. Nemzeti Bank, hanc Szolidaritási Alap adA magyar papírpénznetében már sok nevesber képe került a barra. Legutóbb Dózsa, kóci, Kossuth, Ady. október 14-én és 15-émoly valutát jelentettforintos beugró perFrasser és Som arc. Ezekért természetesenzi pénzzel kellett fizetnem túlzás — hánapra is — bankóra keni (Kossuth és Ady) két beatművészünk bármilyen kiváló isfajukban?

Ha a magyar aramezek emblemjára natatnák a képüket, egyszem szólnék. De ez e(?) túlzás volt!

Harasztosi Cs

Utakon

k és reggelek, nedves a nap egy-egy órácséte gyakrabban és nap-szemerkelő eső, az út- és látási visz-szélyesebb lesz a köz-megnő és kacsakarín-b az útközés.

is a közlekedés. An-stoha út- és látási vi-tóságok emberi gon-donyítandó: a megyei nemrégiben ismét k, s a megállapított ri mulasztást igazolt. el hús szonda színe-lett előállítani. Több helyszíni bírságot s az elsőbbség meg-szonót személy ellen fogalmazni.

lytalan előzés, az el-Mind-mind olyan ok, anyagság, gondatlan-képzéjük csak el-gédiát visz a közle-ekül, a közlekedési tnyet hányva hajt a rossz mozdulat, egy-as és máris kész a na lehet megvonni. az anyagiakkal nem

erének veszik a bal-n: több gépjármű = gát nem egyszer bi-sajnos — a tragikus-tlenségek száma so-járművek számának l több a szabálysér-elem, ahol hiányzik

kerékpáron, ki pe-közlekedik. Eppen-kezedés milyensége szélyes (márpedig szélyezetett. Ha biz-százszázreinek rajt-biztonság pedig rajt-pereken múlik. Le-gedély nélküli ve-n előzéssel, egyszer-a megsértésével ne különösen akkor, elég veszélyt rejt a

R. D.

MJEL

felidéz film bemuta-Meteorban lesz októ-28-tól 29-ig az délelőtti műsorán sze-elután fél 4-től októ-0-tól november 1-ig az Apollóban lát-

40—42-es évek hite-szféráját idézi Alfréd filmje, a Halálodra a maradsz. A film Hans Fallada azonos-génye, amely egy ber-spárról szól, akik fiuk nyomán ébrednek rá, a helyük, mit kell-niük. Viszonylag etőségük van az el-a. Hitler ellenes röpn-ét szólnak szét a náci-n. Ezért halálra ítélik

olló mozi október-ig délelőtti vetíti a-án a Klinikán és a-Árpadban 29-én A Meteor október 31-mber 1-ig tűzte mű-

ARRADSZ

Kulturális jegyzet

Két túlzásról

Túlzás lenne azt állítani, hogy mindenki túlzásnak tekint egy-egy megállapítást, ami „kulturális élet” címszó alatt szemünk elé kerül. Előfordulhat viszont olyan — talán túlzó — tényközlés is, amire így szólunk: gyanús, roppant gyanús.

1.

Azt olvashatjuk az „Élet és Irodalom” egyik utóbbi számában a 8. oldalon, hogy: „A Kossuth-díjas Gáll István regénye 1977 egyik legnagyobb irodalmi élménye volt.” Aztán csupa nagy betűvel: „A MÉNESGAZDA”. Sorolja továbbá a reklámszöveg a színeszek nevét, a bemutatott idejét, majd ismét egy mindent elsöprő mondat: „A Kossuth-díjas Kovács András filmje 1978 egyik legnagyobb filmélménye lesz!” A rendező filmművészetét sokan tisztelik „szert e hazában” és „határainkon túl”. Gáll István már több filmre teremt regényt irt. Mindkettő tény. De, hogy így érzi ezt a „nyájas olvasó” és ezt vallja a „kedves néző”, ez már nem lehet egyértelmű. Sajnos sok jobb sorsra érdemes magyar film tűnt már el a süllyesztőben, amit szintén hasonló optimista hírveréssel ajánlottak. Nem lenne előrelátóbb, ha finomabban reklámoznánk?

Mert mit lát az év végi statisztikákból a mindennapi néző? A látogatottság ismét egy megfilmesített Jókai-regénynél szökött a legmagasabbra.

2.

Minden korosztályt politikai aktivitásra kell nevelni. Elkezdzük ezt már az óvodában, folytatjuk a kis-dobos és az úttörő korosztálynál. Az arra érdemesek-ből ezután KISZ-tag válik. Őket — mint az utóbbi évek gyakorlata mutatta — a beak- és a rockzene segít-ségével lehet leginkább aktivizálni.

Az idén ismét volt egy „Rock és szolidaritás” című rendezvény. Erre följosítanak a „klasszikus” elő-dők: Bob Dylan, a Beatles-ki némeike, a Bangla Desh-film sikere, Dinnyés Józsa és sokan mások, ne-veik és névtelenek.

A táborozás egyik válta-ja a „beugró” volt. Nem a Nemzeti Bank, hanem a Szolidaritási Alap adta ki. A magyar papírpénz törté-netében már sok neves em-ber kére került a bankók-ra. Legutóbb Dózsa, Rá-kóczi, Kossuth, Ady. Most október 14-én és 15-én ko-moly valutát jelentett a 25 forintos beugró pénzen Fresser és Som arcképe. Ezekért természetesen iga-zi pénzzel kellett fizetni.

Nem túlzás — ha két napra is — bankóra kerül-ni (Kossuth és Ady után) két beatművésznőnek, bármilyen kiváló is mű-fajukban?

Ha a magyar aranyle-mezek emblémájára nyom-tatnák a képüket, egy szót sem szólnék. De ez enyhe (?) túlzás volt!

Harasztosi Csaba

Tájak, korok, múzeumok

Karacs Ferenc Múzeum Püspökladányban

Az idei múzeumi hónap-ban nyílt meg Püspökladány múzeuma. A nagyközség ta-nácsa tetemes anyagi áldo-zattal átadta és céljának megfelelően átalakította egyik szép, az 1930-as évek-ben készült épületét, mely-ben ott terem, irodahelyiség, raktárak, laboratórium, nagy telek évtizedekre biztosítják a fejlesztés lehetőségét. Az épület a nagyközség történel-mi középpontjában, a főút-vonalon, a Kossuth utca 28. szám alatt áll.

Az új múzeumépület be-rendezéséhez a Karacs Fe-renc Gimnázium és Szakköz-zéiskola átadta iskolamú-zeumának közel hatezer té-telből álló gyűjteményét, amely eddig is közéleket szolgált ugyan, de továbbfej-lesztése az addigi keretekben lehetetlenné vált.

Ez az iskolamúzeum — mint a II. világháborúban elpusztult első Honismereti Gyűjtemény pötlése — az 1950-es évek közepén alakult. Gazdája, alapítója az akko-ri övönöképző és gimná-zium, majd az övönöképző elhelyezése után a helyébe alakult szakközéiskola lett. A fejlesztés és gondozás munkáját a középiskola tör-ténelem-néprajz szakköre végezte, de részese volt en-nek a munkának a minden-kori évfolyamok minden igazgatója, tanára, diákja és dolgozója.

A nagyközség lakosságát a szakkör előadásokban és há-romévenként rendezett ös-zefoglaló kiállításokban tá-jekeztetve az iskolamúzeum céljairól. Így sokan adomá-nyokkal járultak hozzá a gyűjtemény gyarapításához. De nyitva volt mindenki szá-mára az iskolaépület első emeletének előterén és folyo-sóján az anyagból havonta cserélt, változatos időszaki kiállítások sora is.

Az iskolamúzeum munká-sága kapcsolódott a kör-nyekkel is, hiszen tanulóink szüleinek látogatásai gyak-ran jártak tárgyi adomá-nyokkal, segítve a gyűjtés tájtellegét. Ennek köszönhe-tő, hogy a közel hatezer tárgy 98 százaléka ingyenes adományból származik. A gyűjtemény részei: történel-mi és néprajzi gyűjtemény, Karacs Ferenc és családja munkái és a velük foglalko-

zó irodalom, adattár, amely-ben található család iratok, kéziratok, újság és folyóira-tok gyűjteménye, fénykép és magnószalag, éremgyűje-mény, régi könyvek, kézi-könyvtár, és nem utolsó sor-ban a szakköri tagok szak-irodalmi és szakemberek ál-tal is komolyan értékelt fel-dolgozásai, a táj történelme és néprajza köréből. Ezek közül nem egy országos ver-senyek kiemelt első díját kapta, és az eljövendő évek tudományos kutatói számára is gazdag források.

Az iskolamúzeum munká-sága első percétől fogva ter-vszerű, tudományos igényű volt.

Szaktudósok, pedagógus szakfelügyelők gyakran látogattak a múzeumot és sok hasznos tanácsot adtak. A sajtó ismertető cikkei, a té-vé- és rádióközvetítések or-szágon ismertté tették, és szűkre szabott körülményei ellenére rangos kongresszu-sok, tanácskozások látogatói-sait fogadhatta (külföldi pártdelegációk, az I. anya-nyelvi konferencia, a muzeo-lógusok és történelemtanárok stb.). Külföldi egyéni látoga-tóink nagy száma és az in-nen elszármazottak látogatói-sai messze földre elvitte a Karacs Ferenc Iskolamú-zeum híret.

A Karacs Ferenc Gimná-zium és Szakközéiskola ma már megérdemelten ország-szerte megbecsültté vált, or-szágra szóló eredményekre is képes volt, pedig alig múlt negyedszázados. Szerénytelenség nélkül mondhatjuk el,

hogy a felelősségre, becsület-re nevelésben az iskolamú-zeumnak is része volt a szü-lőföld iránti szeretet mélyíté-sével.

Bizunk abban, hogy az új Karacs Ferenc Múzeum is beváltja a hozzá fűzött nagy reményeket. A község lakossága és a táj igényelte ezt a múzeumot. Bizonyosá-ga ennek az adományokon kívül az a szorgalmas tevékenység, amellyel a különböző szocia-lista brigádok tagjai az épü-let és az udvar felújításában, nagytakarításában és az is-kolamúzeum anyagának át-szállításában a raktár beren-dezésében komoly értékű se-gítségét adtak.

Lépten-nyomon tapasztal-hatjuk, hogy Püspökladány lakossága nagy érdeklődé-sel várja új múzeumának megnyitását. Eglyelőre három időszaki kiállítást tekinthet-nek meg a látogatók. A fo-lyosón és az első teremben a Déri Frigyes 1920—22-ben létesített néprajzi grafikai gyűjteményéből láthatnak 50 olyan képet, mely tájunk régi néprajzi jellegzetessé-gét ábrázolja. A második teremben az egri Dobó Ist-ván Múzeum az Apátfalvi keményeserép című kiállítá-sát rendezték be, végül a harmadik teremben, a Püs-pökladány határában folyó régészeti ásatások országos érdeklődésre is számotartó leletanyagát szemlélhetjük.

A múzeum új állandó ki-állítása a jövő évben készül el, ahol majd látható lesz a Karacs Ferenc emlékgagy, a volt iskolamúzeum gazdag anyaga s az újabb gyarapo-dások.

A múzeum nyitva tartása: mindennap 10—14 óráig (hét-fő szünnap).

Retegi Istvánné

Lévay Botond

Jegyzetek olvasás közben

1.

A Kritika augusztusi szá-ma részleteket közölt Babits Mihály Beszélgetőfüzetéből. A teljes anyagnak — amely jövőre jelenik meg a Babits-sorozatban — csak töredékét. Félbeszakíthatatlan ol-vasmány így is. Babits szavai, mondatföredékei olykor naplóvá állnak össze, és nem érdektelenek ott sem, ahol felesleges nem irt jegyzeteket a keletkezés körülményeiről. Az ő elmaradt megjegyzése miatt pedig néha az sem tudható, ki is éppen Babits beszélgetőtársa. A gyakran végig sem irt szavakból ös-zesálló szöveg — amelynek soraival az elő beszédet kényszerült helyettesíteni a költő — nemcsak Babits küzdelmének dokumentuma, de az akkori irodalmi élet jelentős szelete is. Kivétele-sen nagy pillanatokat idéz-het maga elé olvasója: megrendítő átgondolni azo-kat a mondatokat, amelyek a gégegyűjtés után már a bar-tárokat, majd az irodalmi élet hírei felől kérdeznék. S hogy értékeltessem az élmény sokrétűségét, azt is el kell mondanom, hogy megismer-hetjük a költő utolsó sorait, de megsejthetjük azt is, hogy egy beteg emberrel tí-gyódni, s pillanatonként fig-yelni a fájdalom erősödé-sét, enyhülését, s követni hangulatának változásait — kegyetlenül nagy feladat.

Belia György válogatása a füzetekből sokat megvilágít az egész anyagból: megtud-hatjuk belőle, hogy irodal-miórtörténetünk egyik fontos dokumentumába lapozhat-tunk bele.

Néhány héttel a Beszél-getőfüzetekből közölt részeket megjelenése után újabb Ba-bits-olvasmány került elénk, a költőnek és feleségének ránk maradt levelezése. (Kortárs, 1978/9.) A levelek önmagukban is hallatlan iz-galmasak, de különösen nagy élményt jelenthetnek a Kri-tika-beli publikáció olvasói számára. Aki átértette, át-gondolta azokat a sorokat, amelyek Babits beszélgeté-sfeleit rögzítették, s aztán

Lapszálen

A tanításról

Egy-két évtized után eljutottunk oda, hogy kimond-hatjuk: baj van oktatásunk körül. Meglepo volt az a szokatlan „nyíltság”, ami tanév eleje előtt hirtelen elő-előtört néhány országos fórum fedezékéből is. Mivel túlságosan is sok volt a pedagógiai álproblémákról cik-kező szakirodalom (hogyan tanítsunk vagy ne tanít-sunk, a túlterhelés „örök” időszeregéről, elvek, mód-szerek tisztavirág-életű kizárólagosságáról, a pedagógu-sokat mindenfelől kioktató, túlzott „elvárásokról”), az élet választotta meg ezeket úgy-ahogy, egyszerűen min-dig kinőve a gyermekbetegségeket. De éppen ezért vál-tak a problémák „felnőtté”. Ma már közismert: az ok-tatásba fektetett energia javarésze kísérletiesen eltű-nik, évről évre változatlanul hiányosságok jellemzik a tanuló felkészültségét.

A tanév eleji eligazítások és dörgedelme most is elhangzottak. A tanár kezét lehetőleg még szorosabbra kötötték. Most is követelmények ismétlődtek tanárok, tanuló részére egyaránt, megint nem gondolva a pe-dagógus személyiségére.

Egyáltalán, ki jut eszünkbe, ha régi tanárainkra gondolunk? Kardos László, Szabó Magda visszaemlé-kezéseiből debreceni példák tűnnek élénk. Az ő példa-kép-tanárai valószínűleg nem ismerték az audio-vizuális oktatás fortélyait, nem használtak tesztlapo-kat, de volt idejük, türelmük, hajlamuk a szépségeket megmutatni, az emberi jellemet formálni, egy-egy te-hetséges diákra figyelni, foglalkozni vele. Szabó Ló-rinc a Tücsökzenében így emlékezik vissza elemista éveire: „Jó tanuló, nem lágzógtam soha; / de csak ak-kor tetszett az iskola, / amikor semmi sem feszélye-zett; / ha hagyták, hogy természetes legyek.” Az egyre szorított, bonyolultabb követelményekkel tanítógé-pek lehet gyártani. Pedig korunkban, a szülőök rohanó élettempója mellett a tanári személyiség kisugárzása, egy-egy szabadabban lefolyt órára, beszélgetésre több szüksége van a gyerekeknek, mint ahogy ezt az adott lehetőségek megengedik.

Az iskolavárosok a tanárszemélyiségek szabadsá-gáról voltak híresek a generációk emlékezetében. (Nem a tesztlapokról, a gombnyomással agyonszemléltetett tananyagról, a családlatogatásból sportot űző követel-ményekről, a tanmenet készítésének kényszeréről, a buktatás különböző tilalmairól.) A jövő társadama — amelynek tagjait meg kellene tanítani gondolkodni, megfelelő szinten beszélni, írni, olvasni, színházi elő-adásokat, filmet, irodalmi alkotásokat megérteni, s emberségre tanítani őket —, gyorsított tempóban, tra-nyós hókuszpókuszok között elcsajított ezt-azt a tan-anyagból, a többi csak ábránd és nosztalgia.

Tudomásul kell venni, hogy sem a szakma, sem a tanár nem képes egymagában megoldani az íjesztő je-gyeket, az illuzórikus követelményeket, csupán a becüs-letes helytállást várhatja el a társadalom és a család. Ne szegélylünk hát olykor szép csendben visszanyúl-ni sok értékes hagyományunkhoz.

megismerkedik a korai leve-lekkel, az időfelbontás ér-telmének új igazolását kap-ja.

2.

Olvasmányaimon gondol-kozva hadd állítsak a Ba-bits-élmény mellé egy má-sikat is. Hatása megközelí-ti az előzőt.

Egy éve szüntelenül visz-sza kell térnem egy verses-kötethez, Hajnal Anna Ének a síkságon című gyűjtemé-nyéhez. Ezt a könyvet meg az szerzője állította össze, s még ő is láthatta: halála előtt néhány hónappal jelent meg. Ennek a kötetnek, amely XX. századi líránk egyik jelentős életművéből tartalmaz válogatást, külö-nösen egy fejezete vonz ma-gához nagy erővel, az Elhi-zsed nekem? című. Hajnal Anna utolsó éveinek versei-vel ismerkedhet belőle az olvasó. Ezeknek a költemé-nyeknek csaknem kizáróla-gosok tárgya a gyász, az el-vesztett társ siratása. Párbe-zédek ezek az írások a ha-lottal, akinek nevében többször is beszél Hajnal Anna. Hogyan is érzékeltés-sem ezeken a költemények-nek a jelentőségét? Talán elég, ha annyit mondom: mai, igen gazdag líránknak

is ritka az a fejezete, amely-ről olyan nehéz lenne híven beszélni, mint az említett művekről. A költemények szüntelen újraolvasása mint-ha már arról győzne meg, hogy Hajnal Anna lírájának az utolsó periódusa ömaga-ban is vizsgálható. De mikor már sokadszor gondolkozom az egyik legmegdöbbentőbb versszakon — „Nem leszel mindig egyedül, / eljön hogy újra betakarlak! / Együtt le-szünk a nagy hó alatt: / jó-vők, még szeretni akarlak.” — s újra felidézem az egy-év előtti vasárnapot, ame-lyen Hajnal Anna társa mellé a földbe tettük, elem kerülnek a költőné versei az Élet és Irodalomban. A posztumuszkiadás első három da-rabja még 1933-ban íródott. Több mint négy évtizeddel ezelőttre láthatok vissza; nézőpontomból figyelve hir-telen kirajzolódik a teljes életmű éles vonalakkal, tel-jes gazdagságában. A kivé-teles élmény hatása alatt szinte még fel sem fogom miért, de az egyik most kö-zölt vers lezárásán olvasom újra meg újra: „S mégis megállít néha egy pillanat / s úgy sziven talál, / hogy kápráz szemembe csillagok szikráznak, s elfakul a ha-lál.”

Csontos Sándor

KIÁLLÍTÁS KECSKEMÉTEN. „Bács-Kiskun megye az Árpád-kortól a török kor végéig” címmel új kiállítást nyílt a kecskeméti Katona József Múzeumban. (MTI-fotó, Karáth Imre felvétele — KS)

kupa 178

Válogatott csapatok kézilabdatornája Debrecenben

A KISZ Debrecen városi Bizottsága, a Magyar Kézilabda Szövetség, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. Testnevelési és Sportbizottsága, a Debrecen városi Tanács V. B. Testnevelési és Sportfelügyelősége, valamint a Debreceni Dózsa november 6-13. között nemzetközi kézilabdatornát rendez a városi sportszarnokban. A torna résztvevői a Szovjetunió, Lengyelország, Bulgária, Románia, Hollandia, Magyarország férfi kézilabda válogatott csapatai lesznek. A részt vevő válogatott csapatok az európai kézilabdatornák előmérkőzéseit tartoznak, így a rendezvények sorát az utóbbi évek legjelentősebb debreceni sporteseményeként ígérkezik. A szervező bizottság tavasz óta végzi munkáját, s most már lényegében véve csak a mérkőzések megrendezése van hátra...

A tervek szerint az ünnepélyes megnyitóra november 7-én 16 órakor kerül sor a városi sportszarnokban, és naponta három mérkőzést láthatnak a nézők. A jegyek árusítását már megkezdték az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Irodában (Vörös Hadsereg útja 77.), a városi sportszarnokban, s a D. Dózsa sportkör irodájában válthatók belépőjegyek. A belépőjegyek egy napi program megtekintésére (három mérkőzésre) érvényesek. A diákok 19, a felnőttek 32 forintért vásárolhatnak jegyet.

November 7-én, 8-án, 10-én, 11-én és 12-én délután játsszák a mérkőzéseket, 9-én szünnap lesz. Ezen a napon a debreceni és a Hajdú-Bihar megyei üzemekbe, intézményekbe látogatnak el a válogatott csapatok, és ismerkednek városunk és megyénk vezetéseivel. A tornán jogszárv és osztályok játékosai párosok mellett a debreceni dr. Fülöp György és fővárosi társai, Marki László működik közre. A versenynapokon a mérkőzések előreláthatólag délután 4 órakor kezdődnek. A tornán búcsúzik a magyar válogatottól Varga Ist-

ván, a Debreceni Dózsa sokszoros válogatott kézilabdázója. A magyar válogatott keret összeállítása még nem történt meg, de valószínű, hogy a Debreceni Dózsa egyik játékosát is szerepel a találkozókon. A küzdelemorosozatról a Magyar Televízió több ízben is ad majd közvetítést. Érdekességként ígérkezik a kiemelt mérkőzés közötti szünetekben a sportszarnok stúdiójából interjúkat, beszélgetéseket közvetítenek a delegáció vezetőivel, illetve a csapatok kiemelkedő egyéniségeivel. Az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda belépőjegyeket árusít kétforintos árban a jegyárúsi helyeken és a sportszarnokban, a tombolajegyek tulajdonosai között a Magyarország-Románia válogatott mérkőzés szünetében külföldi utakat sorsolnak ki. A résztvevő csapatok a rendező szervektől emléktárgyakat kapnak, a torna gólkirálya, a legjobb kapusa, legtechnikásabb játékosa a rendező szervek által felajánlott sereget, illetve emléktárgyat kapja meg. A legsportszerűbb együttes nyeri el a Fair Play-díjat.

Olimpiai sportlottó

Október 24-től, keddtől ismét vásárolhatók a nemzetközi olimpiai sportlottó szeptemberi — ezúttal második „kiadásban”. Az első kibocsátás — mint ismeretes — július végén volt és akkor a kezdeményezés osztatlan sikert aratott: újabb nyeresi lehetőséget biztosított a vásárlóknak, sokan érzelmi okokból is ki akarták venni részüket a magyar sport olimpiai céljainak anyagi támogatásáért.

A második kibocsátás számait november 15-én, Prágában sportfogásait keretében tartják meg, amelyet az interaktív is sugároz. A magyar tévé — mivel ezen a napon van az NSZK—Magyarország barátságos válogatott labdarúgó-mérkőzés 20 órától 23 óráig monstre-műsor keretében kapcsolódik az esemény közvetítéséhez. Az adás középpontjában a futballtalálkozó áll, a mérkőzés kezdetéig rendelkezésre álló 10 percben viszont előbb egyenesen, majd felvételről a prágai programot sugározza. Ezen az estén lesz a „magyar számok” húzása, majd egy hét múlva november 22-én a tárgyeremények sorsolása. A főnyeremény egy Lada személyautó lakóközeli, s először sorsolnak utazást a moszkvai nyári játékokra.

Az olimpiai sportlottó szeptemberi 5 forintba kerülnek, és november 14-én 12 óráig kell beérkezniük az OTP-hez.

A hét 11-e

A megyei labdarúgó-bajnokság tizedik fordulójában több együttes jó játékot nyújtott, ennek megfelelően akadnak kimagasló egyéni teljesítmények is. Egy-egy helyre — ezúttal — több játékost is számításba lehetett venni.

A hét 11-e: Makai (Bárán SE) — Varga S. (Nádudvari Vörös Csillag TSE), dr. Csapó (DEAC) Szabó (D. Kinizsi), Simicskó Gy. (Hajdúdorogi SE), Terdik G. (Nyíradonyi SE), Bencsik A. (Hajdú Vasas), Tóth (D. Kinizsi), Szabó (Létavértesi Vörös Meteor), Pala I. (Berettyóújfalui SE), Gajdán (Hajdúböszörményi Bocskai).

Tollaslabda

Az év területi csapatbajnokság őszi fordulóját — tollaslabdában — az Ybl Miklós Műszaki Főiskola tornatermében bonyolították le, hat együttes részvételével. A három hajdú-bihari együttes közül a Hajdú Vasas volt a legeredményesebb, amely a

negyedik helyet szerezte meg. Az őszi végeredmény: 1. KTSE 16, 2. Nyíregyházi Vasutas Spartacus 16, 3. Honvéd Papp József SE 13, 4. Hajdú Vasas 11, 5. D. Kinizsi 4, 6. Hajdúböszörményi MEDOSZ 0 ponttal.

Jó ütemben haladnak a moszkvai olimpia előkészületei

Az első befejezett olimpiai sportlétesítmény az országúti kerékpárversenyek 13,5 kilométer hosszú pályája Krilatszkójában. Az év végére azonban már a 22 épülő, vagy teljes rekonstrukcióval korszerűsített olimpiai sportlétesítmény közül újabbakat is átadnak rendezőknek.

Az olimpia szervező bizottsága sajtótájékoztatót ismertette az építkezések alakulását. Az 1980. évi olimpia központjában, a Luznyiki Lenin Sportstadionban például gyorsan halad a 100 ezer nézőt befogadó nagyszínpad rekonstrukciója. Szerelik az újságírók, a televíziós és rádióporterek munkahelyeit, a stadion sajtóközpontját, épülnék az új világlátás állványai.

Bemutatták az újságíróknak az olimpiai évezősversenyek színhelyét, a krilatszkói csatornát is. Ez rendkívül korszerű megoldás: a 2200 méter hosszú, 125 méter széles pályával párhuzamosan ugyanolyan hosszú és 75 méter széles második csatorna is van, vagyis a versenyzők akkor is edzhetnek, ha a nagypályán javában folynak a küzdelmek. Felújítják a fő lelátót, a csatorna mentén pedig húsz ezer néző számára építenek ülőhelyeket. Bővítik a csónakgarázsokat, új sajtóközpontot, központi irodaépületet, sok új öltözőt készítenek. A szomszédságban épülő érdekes vonalú fedett kerékpáros stadion — itt hateraz néző tekintheti meg a pályaversenyeket — a teltre ugyancsak már a belső szerelésig jut el. A betonkerület kerülete 333,33 méter — három kör az 1000 méteres versenyek „útja”.

Jól halad a többi fontos létesítmény építése is: a Bécs sugárút közelében létesülő óriási fedett stadionban az olimpia idején két, mintegy 20 000 személyes nézőtérrel lehet követni az ökölvívó- és kosárlabda-találkozók eseményeit, az olimpia után ezt egyetlen 45 000 férőhelyes csarnokká alakítják át. Az uszoda és a csarnok mellett készülő fedett uszoda építése csak 1980-ra fejeződik be. A Leningrádi sugárúton azonban már majdnem teljesen kész a birkózó- és vívóversenyek színhelye a CSZKA Sportklub területén. A Dinamo labdarúgó-stadionján és a gyéplabdapályákon is szépen halad a rekonstrukció. Készül a súlyemelőcsarnok

Izmajlovóban és a többi sportlétesítmény is. Ezzel párhuzamosan épül az olimpiai falu, a 3100 újságit és 400 fotóriportert befogadó belvárosi sajtóközpont és az új osztkanói olimpiai televíziós központ is. Az olimpia idejére a megközelítőleg 50 000 szállodai helyet csaknem kétszeresére növelik, így egy turnusban egyszerre mintegy százezer külföldi vendéget fogadhat-

nak — bár egy részük csak diákszállókban kaphat elhelyezést.

A szervező bizottság egyöntetű értekezése szerint a létesítmények építésében nincs különösebb lemaradás és a stadionok, pályák jó része már jövőre, a Szovjetunió népei szpartakiádjának döntőjén, a moszkvai olimpia főpróbáján fogadhatja a versenyzőket.

ASZTALITENISZ

Ifjúsági tizek bajnoksága

Az élelmiszeripari szakközépiskola tornatermében rendezte meg a megyei asztalitenisz szakszövetség az ifjúsági női, férfi megyei tizek bajnokságát. A férfiaknál Horovitz Tamás nem talált legyőzőre, hasonlóan, veretlenül végzett az első helyen a nőknél Kovács Anikó is.

Ifjúsági tizek bajnoksága. Nők: 1. Kovács Anikó (D. Vörös Meteor) 8, 2. Kígyós Il-dikó (Hajdúböszörményi Gáz-láng) 7, 3. Juhász Nóra (Hajdúböszörményi Gázláng) 6, 4. Halász (D. Vörös Meteor) 5, 5. Nagy (Ybl Miklós Műszaki Főiskola) 3, 6. Lakatos (D. Vörös Meteor) 3, 7. Szőke Ybl Miklós Műszaki Főiskola) 3, 8. Nemes (Ybl Miklós Műszaki Főiskola) 1, 9. Kálmán (Hajdúböszörményi Gázláng) 0 gy. A mezőnyben tizedik versenyző nem indult.

Férfiak: 1. Horovitz Tamás (Hajdúnánási Spartacus) 9, 2. Somogyi Sándor (DEAC) 6, 3. Molnár Tibor (Hajdúböszörményi Gázláng) 6, 4. Miskolczi (D. Honvéd Bocskai) 5, 5. Budjósó (D. Honvéd Bocskai) 5, 6. Marcsák (D. Vörös Meteor) 4, 7. László (D. Honvéd Bocskai) 4, 8. Szabó (DEAC) 2, 9. Boldy (D. Honvéd Bocskai) 2, 10. Benke (D. Vörös Meteor) 2 gy.

Kézilabda

Befejeződött Hajdúböszörményben az 1978. évi városi férfi és női kézilabda bajnokság küzdelemorosozata. Öt férfi és öt női csapat indult a bajnokságban. A férfiak mezőnyében az EIVRT együttese szerezte meg a bajnoki címet a Bocskai SE if-

júsági csapata előtt. A női bajnokságot a Bocskai Gimnázium csapata nyerte meg, második helyen az óvónők képző együttese végzett. Mindkét bajnokságot csak egy-egy alkalommal szenvedett vereséget.

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)	Népsport	Sportfog.	Rádió	Napló
1. Nagykanizsa (10-11) — Pécsi VSK (1)	x,1,2	2,1	1,2	2,x
2. Bakony (10-11) — Orosl. (9)	x,1	x,1	1,x	1
3. Alumínium (8) — Bauxitb. (7)	1	1,x	1,2	1
4. DMTE (9) — Nyíregyháza (1)	x,1,2	x	1,x	x,1
5. Papp J. SE (8) — Kazincb. (3)	x,1,1	x,2	x	x,2
6. Gyula (16) — DVSC (2)	2	2	1,2	2
7. Kisvárd (20) — Ózd (6)	x,2	x,1	1,x	x
8. 22. Votán (18) — Szegedi D. (8)	x,1	x,1	1,2	2
9. Ikarus (19) — BKV Előre (12)	2,x	2	1,x	1,2
10. Bologna (10) — Juventus (7)	x,1	2,1	x	x,1
11. Catanzaro (12) — Roma (11)	x,1	x,1	x,1	1
12. Lazio (9) — Lanerossi (13)	x	1,x	1,x	x,1
13. Torino (6) — Inter. (5)	1	1,x	x	1
14. KKFSE (2) — Kecsk. SC (3)	1,x	1,x	1,x	1
15. Budafok (6) — Vác (10)	1	1,x	1	1
16. Építők (14) — D.-újl. Ép. (13)	1	1,x	1	1

SÜLYEMELÉS

A hajdúhadháziak Debrecenben rendeztek versenyt

A Hajdúhadházi Szövetkezet SE ifjúsági súlyemelő versenyt rendezett Debrecenben. A küzdelmeken csupán 15 fiatal vett részt, azonban igen jó eredmények születtek: 1. Lamos L. (DVSC) 225 kg, 2. Kovács (D. Kinizsi) 205 kg, 3. Bényei (D. Sportiskola) 235 kg, 4. Egr (D. Sportiskola) 200 kg.

Eredmények. 52 kg: 1. Bazerath (D. Sportiskola) 150 kg, 2. Horváth (DVSC) 210 kg, 3. Lamos J. (DVSC) 185 kg, 60 kg: 1. Vass (D. Sportiskola) 195 kg, 67,5 kg: 1. Lamos L. (DVSC) 225 kg, 2. Kovács (D. Kinizsi) 205 kg, 75 kg: 1. Györi (D. Kinizsi) 280 kg, 2. Sós (D. Sportiskola) 235 kg, 3. Bényei (D. Sportiskola) 235 kg, 100 kg: 1. Egri (D. Sportiskola) 260 kg.

Tájékozódási futás

A Debreceni Műanyaggyár SK versenyzői az elmúlt hét végén részt vettek a Normafa és Gödöllő környékén rendezett versenyeken. A Normafa környékén került sor az országos vegyipari szakszervezeti bajnokságra.

A debreceni versenyzők eredményei. Férfiak. Felnőttek: 2. Hajdú. — Ifjúságiak: 2. Bodrosi. — Serdülők: 1. Agárdi, 2. Nagy. — Utőrök: 2. Cifra, 3. Takács. Gödöllő térségében rendezték meg a „Gyógyász Kupa” versenyt. Utőrök: 1. Takács. — Utőrlányok: 2. Illés.

DVSC—Szabó L. SE 3-0 (0-0)

Szerdán délután, a nagyérdemi stadionban, hatszáz néző előtt, Szilágyi játékosvezető bíráskodásával zajlott le a labdarúgó Nemzeti Bajnokságok Kupájáért a DVSC—Honvéd Szabó Lajos SE mérkőzés. A DVSC Lukács — Kiss, Szigeti, Potyók, Lipók (Halla) — Menyhart, Czikora — Timár, Tóth E. (Maczkó), Tóth F. Nerey összeállításban játszott.

Az első félidőben a DVSC támadott inkább, a vendégcsapat szörnyösen ellentámadásokkal kísérletezett, de egyik oldalon sem sikerült a

keves helyzetet kihasználni. Fordulás után egyre nagyobb fölénybe került a DVSC és félgözzel játszva biztosan nyert az egyre fáradtabbnak tűnő vendégek ellen, akik így is vezettek néhány veszélyes támadást. A 68. percben Kiss egy szabadrúgásból, 18 méterről helyezte a hálóba a labdát (1-0), két perc elteltével Timár eléggé éles szögéből, 12 méterről a jobb alsó sarokba lőtt (2-0), majd a 82. percben egy megítelt 11-esből Potyók beállította a 3-0-ás végeredményt.

szorban annak tulajdonítható, hogy a válogatottak kissé fáradtan léptek pályára. A fontos az, hogy a versenyformát vasárnapra éri el. Minden remény meg is van arra, hogy ez így lesz.

GYŐZELEM A VOJVODINA ELLEN. „A” válogatott keret—Vojvodina 3:1 (1:0). A mérkőzés után Kovács Ferenc szövetségi kapitány a következőket mondta: — Nagyon jól szolgált felkészülésünket ez a nemzetközi erőpróba. Külön köszönet a Vojvodinának vendégzerepléért és azért, hogy komoly erőbedobásra készítettek a csapatot. Ha néha akadózott a játék, az első-

szorban annak tulajdonítható, hogy a válogatottak kissé fáradtan léptek pályára. A fontos az, hogy a versenyformát vasárnapra éri el. Minden remény meg is van arra, hogy ez így lesz.

Két pont Románia ellen is. Az utánpótlás válogatottak Európa-bajnokságáért: Magyarország—Románia 1:0 (1:0).

Sorokban

A Debrecen városi Természetbarát Szövetség és a Hajdú Vasas természetjáró szakosztálya nyílt túrát rendez 1978. október 29-én, vasárnap. Indulás a 7 óra 03 órakor a Nagyvállomárról indul vonattal, gyülekezés a téglási vasútállomáson a vonat beérkezése után. A túrát 10 km-re tervezik. A legtöbb dolgozót mozgósító intézmény elnyeri az SZMT vándorseregletét.

A Magyar Sakkszövetségben kiértékelték a sakk OB II-ben függőben maradt játszmákat. Kovács (D. Spartacus) és Kámán (DEAC) állását egyaránt nyertnek ítélte a bizottság. A bajnokság élén változatlanul a DEAC áll, a D. Spartacus pedig a második.

A Brailában szereplő magyar női kézilabda-válogatott három vereség után megszerzte első győzelmét a Kárpát Kupában. A magyar lányok 17-15 (10-7) arányban győzték le Jugoszlávia válogatottját.

A Bécsben sorra kerülő rangos nemzetközi teniszversenyen Taróczy biztatóan kezdett, 6:0, 6:2 arányban győzött a csehszlovák Birner ellen.

Asztalitenisz női BEK-mérkőzésen a 31. sz. Éptők SE 5:1 arányban legyőzte a RKS Motor Lublin együttesét.

A Magyar Rádió nyíregyházi stúdiója által rendezendő sportforum vendégeihez az adás napján vasárnap 16 óráig tehetik fel kérdéseiket az érdeklődők a 14-262 és a 15-846-os telefonszámon.

Módosították a jövő évi cselgáncs világválogatott időpontját. Az Európa-bajnokságot Brüsszel rendezi 1979. május 25-27-én, míg a VB-re Párizsban december 7-9-én kerül sor.

Meghalt Szemán János

Megrendüléssel tudjuk, hogy Szemán János elvtárs, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje rövid szenvedés után, 1978. október 19-én, 68 éves korában elhunyt. Temetése 1978. október 29-én 14 órakor lesz a derecskei Köztemető ravatalozójából.

MSZMP Derecskei járási Bizottsága,
MSZMP községi bizottsága, Derecske

Új barkácsbolt Debrecenben

A Hajdú-Bihar megyei Vegyipar-cikk-kiskereskedelmi Vállalat barkácsboltot nyitott Debrecenben, a Csapó utca 76. szám alatt. A barkácsbolt helyén az elmúlt években vas-háztartási üzlet működött. A vállalat több mint 800 ezer forint értékű felújítási munkát végzett.

A modern önkiszolgáló-értékesítési formában üzemelő egység 244 négyzetméter alapterületen éves viszonylatban várhatóan 8 millió forint értékű áru mennyiséget hoz forgalomba. A bolt profiljában megtalálhatók a legkülönbözőbb fa-fém megmun-

káló szerszámok, villamosági-szerelési anyagok, barkácsgépek, -aszatok, fa- és műanyag áruk, festékek, ecsetek, vízvezeték-szerelési anyagok, építési anyagok (cement, gipsz, csempé stb.). Ez a széles áruskála nagy segítséget jelent a jövőben mind azoknak, akik szabad idejüket hasznosan kívánják eltölteni, barkácsolni és lelkes gyakorlói a Csinálj magad mozgalomnak.

Az érdekelődők, a vásárolni szándékosok naponta 9-17 óráig látogathatják az egységet, vehetik igénybe a szolgáltatást.

Felvételi vizsgára előkészítő tanfolyam

A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektori hivatala felvételi vizsgára előkészítő tanfolyamot szervez, amely hat hónapig tart. Az előadások 1978. november 14-én kezdődnek és 1979. májusában fejeződnek be.

Biológiából és fizikából heti 2 napon szerveznek foglalkozásokat. Az órák délután 17 órakor kezdődnek.

Az előkészítő tanfolyam az orvostudományi egyetemnek, valamint az egészségügyi főiskola felvételi vizsgára készíti fel a jelentkezőket. A tanfolyamra középiskolai érettségivel rendelkező fiatalokat vesznek fel.

A jelentkezők az egyetem rektori hivatalában beszerezhető jelentkezési lapon töltenek ki.

A jelentkezési lapot a munkahely vagy az érettségi bizonyítványt kiállító iskola javaslatával kell ellátni.

A megfelelően kitöltött jelentkezési lapot 1978. november 4-ig kell eljuttatni —

személyesen vagy postán — a Debreceni Orvostudományi Egyetem rektori hivatala, 4012 Pf. 15. címre.

A jelentkezés elfogadásáról, és az előkészítő tanfolyammal kapcsolatos tudnivalókról a jelentkezők írásbeli értesítést kapnak. Ezzel egyidejűleg a rektori hivatal csekkbefizetési lapot küld ki a részvételi díj, 650 forint befizetéséhez.

A tanfolyam megnyitása 1978. november 13-án 17 órakor az egyetem elméleti tómb tantermében lesz.

A KLTE képzőművészeti szabadegyetem következő foglalkozása ma este 7 órakor lesz a köznevelési tikkárság előadótermében. Téma: Képző- és iparművészetünk 30 éves fejlődése. Az előadást Bereczky Loránd művészettörténész, az MSZMP KB tudományos, közoktatási és kulturális osztályának munkatársa tartja.

KÖZLEMÉNYEK

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRKÖZPONTBAN (X. Dóbi út 10.) a BUDATRANSPACK Nemzetközi Anyagmozgatási és Csomagolási Kiallítás, a TRADE MARK Nemzetközi Védjegykiallítás október 29-ig az „A” pavilonban várja az érdeklődőket. Nyitva: 9-17 óráig. Ugyanott, az „F” pavilonban helyszíni árusítással egybekötött „Csinálj magad” kiállítás október 31-ig 9-18 óráig látogatható. Megközelíthető: A metró Fehér úti végállomásától a 100-as autóbusszal vagy a Népszínház utca—József körút sarkától villamossal. Rendezi: a HUNGEXPO. (X)

DEBRECENBEN, a Léti útól nyitott új utcában, a Csúri Bálint utcával párhuzamosan épült betonozásos kifestésű házi lakóházat, a Csónak utcán a betonozásos kifestésű házi lakóházat, a Kerekes Ferenc utca végén épült faszopos kifestésű házi lakóházat október 30-án hétfőn feszültség alá helyezték.

Fenti időponttól a berendezések érintése életveszélyes és tilos! (X)

PAÇON Kató Endre és társai részére megépített kifestésű házi lakóházat október 29-án feszültség alá helyezték. Fenti időponttól a vezetékek és tartozékainak érintése életveszélyes és tilos! (X)

A TITÁSZ V. ERTESETTI a lakosságát, hogy Nagyhegyes és Elep térségében, a nagyhegyesi temető északi sarkától induló, a régi meglévő nagyfeszültségű vezetékkel párhuzamosan haladó új nagyfeszültségű vezeték, mely kereszteli a Keleti-főcsatornát és tovább halad az Elepi Állami Gazdaság szántóján, majd a már korábban megépített Hajdúszoboszló, Angyalházi út nagyfeszültségű vezetékéhez csatlakozik, a TITÁSZ V. október 26-án feszültség alá helyezte a villamos berendezések érintése tilos és halálos! (X)

A SZÜV
debreceni számítógéppontja
FELVÉTELRE KERES
gyors- és gépirókat
Jelentkezni lehet:
Debrecen,
Kömlősi u. 45-47. sz.
(Kossuth Egyetem mellett.)

Gépipari gyakorlatlalt rendelkező
anyagbeszerzési csoportvezetőt és anyagbeszerzőt alkalmazunk.
Jelentkezést önéletrajzzal „Építőipar” jellegre a kiadóba kérjük leadni.

JÓ KERESÉTI LEHETŐSÉG, TELJESÍTMÉNYBÉREZÉS!
Gyakorlattal rendelkező gépirót keres leíró irodájába
A DEBRECENI TERVEZŐ VÁLLALAT.
JELENTKEZÉS:
Debrecen, Wesselényi utca 6. szám,
dokumentációs csoportnál.

Szemán János 1910-ben született Hajdúszoboszló Kőzépiskolai tanulmányait a Debreceni Felsőkereskedelmi iskolában végezte, ahonnan politikai magatartása miatt elbocsátották.

A munkásmozgalomban 1928 óta vett részt. Aktívan közreműködött az SZDP hajdúszoboszlói szervezetének létrehozásában, és annak vezetőjei tagjaként dolgozott. Tagja lett az SZDP-n belül 1928-ban megalakult illegális kommunista sejtnek.

Az 1930-as években kétszer is letartóztatott illegális kiadványok terjesztése miatt. A második világháború idején szovjet hadifogságba került.

1948-tól közszolgálati dolgozó lett Hajdúszoboszló. A tanácsok megalakulása után

a Statisztikai Hivatal beretlyőújfalui, majd derecskei kivendeltségénél dolgozott hivatalvezetőként.

1955-ben a Derecskei járási Tanács apparátusába került, ahol különböző beosztásokban tevékenykedett. Innen ment nyugdíjra 1967-ben.

Széles körű társadalmi tevékenységet végzett. Az ellenforradalom leverése után a Munkásörög alapító tagja volt Derecskén. Haláláig lényegesen munkásörög szolgálatot teljesített.

Tevékenyége elismeréséül kitüntették a Szocialista Hazáért Érdemrenddel, a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremmel. Megkapta a Haza Fegyveres Szolgálatáért és a Kiváló Munkásörög kitüntetések is.

A múzeumi hónap mai programja

Csütörtök délután három órakor a debreceni Déri Múzeumban a II. honismereti múzeumi tábor résztvevői, honismereti szakkörvezetők, úttörővezetők tartanak ankétot. A Tájak korok, múzeumok mozgalom és az ifjúság című tart előadást. Fodor Péter az MSZMP megyei Bizottságának munkatársa. Ezután az egri Dobó Vármúzeum muzeológusa, Fodor István beszél a régészetről, a múzeum és az úttörőmozgás kapcsolatáról. Csicsai Károly muzeológus a Déri Múzeum munkásmozgalom-történeti kiállításán az őszirózsa forradalom és a KMP megalakulásának 60. évfordulójára alkalmából tárlatvezetést tart.

A TISZA KÖZÖS KUTATÁSÁRA írtak alá szerződést a napokban az ungvári állami egyetem és a nyíregyházi tanárképző főiskola képviselői, a már hagyományos együttműködésük keretében. A kutatások célja, hogy felmérve a jelenlegi állapotokat, elősegítsék a természet- és környezetvédelmi feladatok, öntözési és tájrekonstrukciós tervek megvalósítását. Az eredményeket a „Tiscia”-ban, a Tiszakutató Bizottság kiadványában közlik.

A „RÖPÜLJ PAVA” népművészeti vetélkedő utolsó fordulójához érkezett. A televízió október 27-én sugározta a döntő befejező részét. A csapatok sorrendje a következő: Baranya (133 pont), Veszprém (131), Somogy (126), kalocsai sárkózik (116), Sárköz (115), Borsod (105), Rábaköz (104), és a Pest megyei németek (102). A közönségtől a rábaköziek 11 ezer 249, a somogyiak 1 ezer 658, a Pest megyei németek 7 ezer 815, a baranyaiak 6 ezer 419 és a borsodiak 5 ezer 688 szavazatot kaptak. A gálaestet november 4-én tartják.

HÁZI HANGVERSENYT RENDEZ a hajdúszoboszlói városi könyvtár október 26-án este 18 órai kezdettel. Közreműködik Tóth Zsuzsa hárfán, Fodor Gábor fuvolán, Gellén László oboán, és Karika Róza verset mond.

MOTOR NÉLKÜL REPÜLNI címmel tart előadást Hársfalvi Sándor ma, csütörtökön a vitorlázórepülésről és a repülőmodellésről. Az előadás helye: délután három órakor a Nyúl utca 2. szám alatti könyvtárhelyiség, délután öt órakor a Hatvan utca 57. szám alatti fiókkönyvtár.

A VÁROSI HIRLAPOK VÁSÓ költözökös miatt október 26-tól november 5-ig zárva lesz. November 6-án délelőtt 10 órától új helyen, a Megyei Művelődési Központban (Hunyadi utca 1-3.) várja látogatóit.

KÖNYVKÖLCSÖNZŐ NYILT a kereketelepi partházban. (Lomnitz utca.) A városi könyvtár fiókkönyvtárya szerdai napokon 15-19 óráig várja olvasóit.

HÍREK

1978. október 26., csütörtök

Dömötör napja

A Nap kél 6.18 órakor — nyugszik 16.37 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS csütörtök estig: Átmenetileg erősen megnövekvő felhőzet, esőkkel, záporokkal. Felhőztönulások, szóróvályósan esővel, záporral. Megélnkülő déli, délnyugati, majd megerősödő és északnyugatra forduló szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 8, 13 fok között.

KÖNYVANKÉTOT RENDEZETT a műszaki könyvnapok alkalmából a MÁV Járműjavító műszaki könyvtára. Ezen bemutatják a könyvnapokra megjelent újszakonyveket, majd Zágonyi Imre mérnök az üzemrekonstrukciójáról adott tájékoztatást.

PÁLYAVÁLASZTÁSI HETET rendeznek Berettyóújfaluban. A helyi művelődési központban e héten nyitva tartó kiállítás mellett ma 1 órakor a nagyközségi tanács üléstermében összevont szülői értekezletet tartanak e tő mából.

A „MARGIT” munkásmozgalom-történeti emlékkiállítás anyagához és a Margit munkásmozgalom makettjének elkészítéséhez keres a megyei tanács építési osztálya (Vörös Hadsereg útja 42-48., IV. emelet 420-as szoba), az épületet kívülről mutató korabeli fényképfelvételeket.

A KPVDSZ kulturális napok mai programja

Szocialista brigádok kulturális vetélkedőjére kerül sor a VASVILL Kereskedelmi Vállalatnál délután négy órától. Ugyanabban az időpontban a megyei vendéglátó vállalat megrendezi az üzemi lap, a Teríték anekjtját. Pályakezdő fiatalokkal és fiataloknak szervezett délután három órára kerekasztal-konferenciát a Vámospercs és vidéke AFESZ. Ugyanott, a vámospercsi művelődési házban öt órakor Elő szó címmel szerzői estet tartanak Aczél Géza költő munkásságáról.

MŰVESZET ÉS SZOCIALISTA ÉLETMÓD. Ezzel a címmel tart előadást az NDK-ban felmerült kérdésekről Erhard John professzor, a lipcei egyetem művészetelméleti tanszékének vezetője a Kossuth Lajos Tudományegyetemen ma, reggel fél 9-től. Az egyetemen tartott köznevelődési szakképző iskolák csütörtöki előadásán az országos köznevelődési kutatások középtávú terveit mutatja be délután fél 3-tól Hidy Péter, a Kulturális Minisztérium kutatói koordinációs irodájának vezetője.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Nyolcvanöt évvel ezelőtt, 1833. október 26-án született Mios Crnjanski szerb költő és regényíró, a két világháború közötti időszak egyik kiemelkedő irodalmi alakja.

Hányattott élete volt. Az első világháborúban magyar katonaként járta be a csatatereteket. A második világháború után hosszabb ideig emigrációban élt Londonban és csak 1964-ben tért vissza hazájába, Jugoszláviába. Háborús élményei hívták életre prózái fő művét, az 1923-ban megírt, magyarul 1941-ben napvilágot látott Örökkös vándorlás című regényét, amelyben a Magyarországon letelepedett szerbek utódaiknál celtalan pusztulását, elverését mutatja be — a Habsburgok érdekeiért. E regényt 1963-ban jelentősen kibővítette. Könyvének hangyetele expresszionista; erőteljes prózája is borongó líra járja át. Ismerthet műve még Ithaka lírája című verseskötete, Napló Carnojevicről című regénye.

A NEMZETISÉGI KLUBBAN, Vekerden szerepel a komádi népművészeti szakkör. Kiállításának anyaga október 26-tól november 3-ig, naponta délelőtt 8-tól 10 óráig tekinthető meg.

NYUGDÍJASNAPI ÜNNEPSÉGET rendeznek Balazsújvárosban október 26-án délután 3 órától. Az ünnepség keretében nyitják meg a himzsekiállítást és Nemzedékek kapcsolata címmel dr. Jurcsák Lászlóné tart előadást. Az ezt követő műsorban a Dózsa György úti óvoda növendékei és Vajda Mária lépnek fel.

Az ülést Apró Antal szággyűlés elnöke meg. Bejelentette, hogy szágos választási elnöki társról szóló jelentést, miután a jelentéssel viselőket is megismerkedtél, tájékoztatta az országos jogi-igazgatási és saügyi bizottság a választási bizottság vizsgálta a Bács-Kiskis megye 14. számú választási tésben megválasztott tyus Gábor, a Békés 10. számú választókben megválasztott M István, a Borsod megyei választókben megválasztott Herczeg és a főváros 2. számú választókterületében lasztott Szurdi István gyűlési képviselő melet. A bizottság me totta, hogy a törvényi írt feltételeknek megfelelnek ezért a lők igazolását javas országgyűlésnek. Az ványank megfelelően szággyűlés az újonnan tott képviselőket igaz jelentette ki.

Apró Antal a további bejelentette, hogy a igazgatási és igazgatói zottság elnökét, dr. Györgyöt érdemeinek rése mellett, elnöki t felmentette — mert munkakörbe került — zottság új elnökévé d dósics Istvánt választó kulturális bizottság Jánost választotta eb (az elhunyt Ortutay

A Parlament folyosó megyei képviselő és Ka

